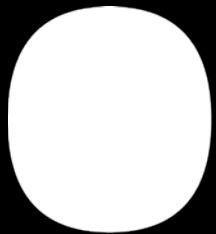

Kansalliskirjasto: Avoimet oppimateriaalit Finnassa

Käytettävyysestiraportti

Päivi Vartiainen, Satu Noukka

9.11.2020

Digitalist

Sisälllys

1. Johdanto
2. Testilöydökset
3. Johtopäätökset
4. Liitteet

THERE WILL BE
STORIES

1. Johdanto

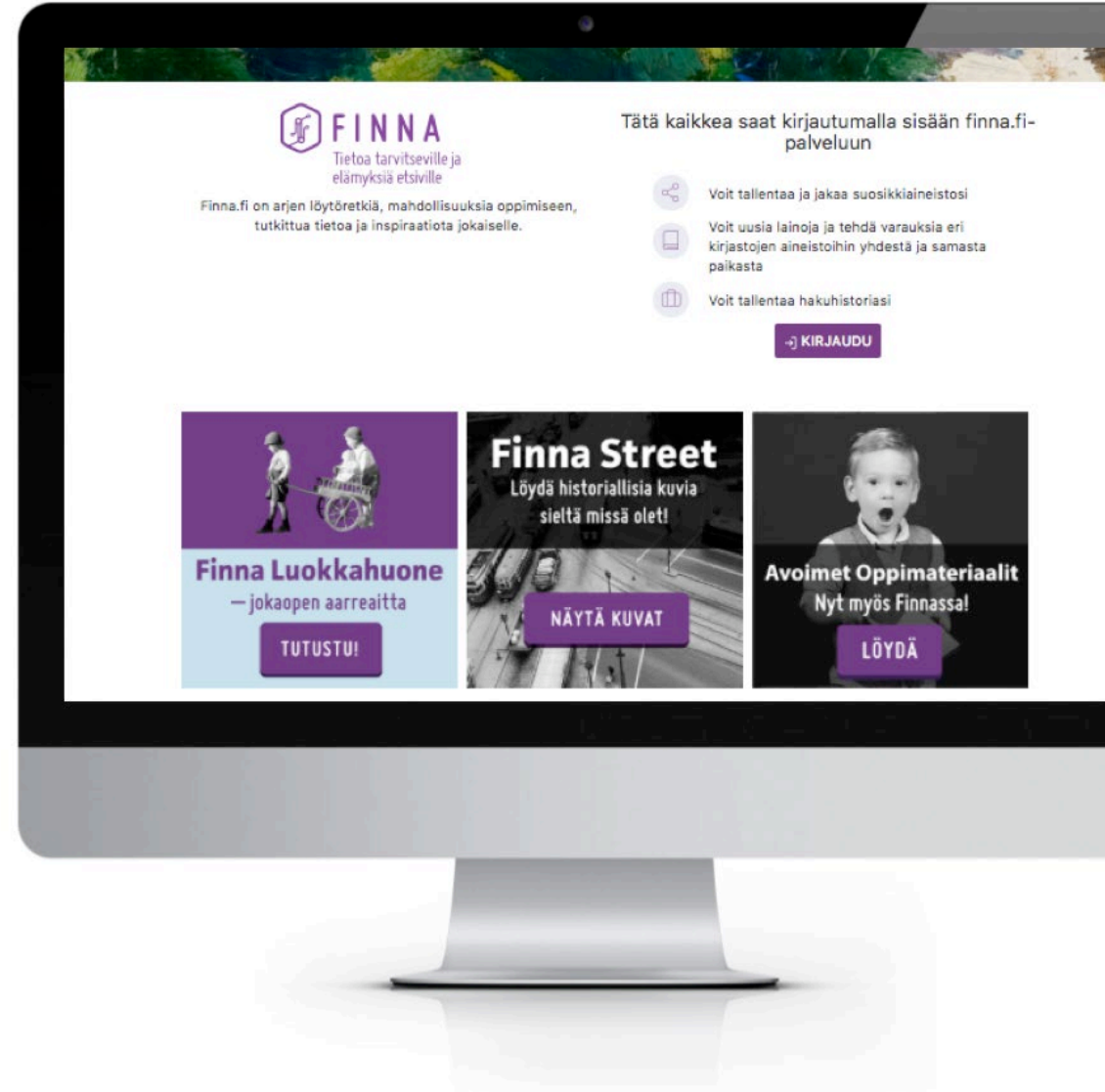

Avoimet oppimateriaalit Finnassa käytettävyydestä

- Finna.fi-sivustolle tuleville avointen oppimateriaalien uudelle, kehitteillä olevalle versiolle järjestettiin käytettävyydestä 29.9.–2.10.2020 Digitalist Groupin toimesta.
- Testeihin osallistui yhteensä 9 palvelun kohderyhmän käyttäjää.
- Käytettävyydestä järjestettiin etänä videoneuvottelun kautta. Osallistuja käytti palvelun verkossa olevaa prototyyppiä oman koneen selaimellaan niin, että näyttökuva jaettiin videoneuvotteluun.
- Testien tavoitteena oli selvittää avointen oppimateriaalien löydettävyyttä ja käytettävyyttä Finnassa, sekä niiden suhteen hahmottamista Finna Luokkahuoneeseen.

Testattu palvelu

- Testattu palvelu oli Finna.fi-sivuston kehitteillä oleva prototyyppi, joka ei vielä vastannut täysin tulevaa palvelua.
- Prototyyppiin oli toteutettu avointen oppimateriaalien hakeminen ja esittäminen Finnassa. Oppimateriaalia-aineisto tuodaan Finnaan Avointen oppimateriaalin kirjastosta (aoe.fi).
- Prototyyppiin oli toteutettu lisäksi Finna Luokkahuone, josta löytyi luonnostasolla ollut alasivu Avoimista oppimateriaaleista. Aineistopakettien määrä oli hieman pienempi, mutta kokonaisuus vastasi teemallisesti Finna Luokkahuoneessa olevia aineistopaketteja.

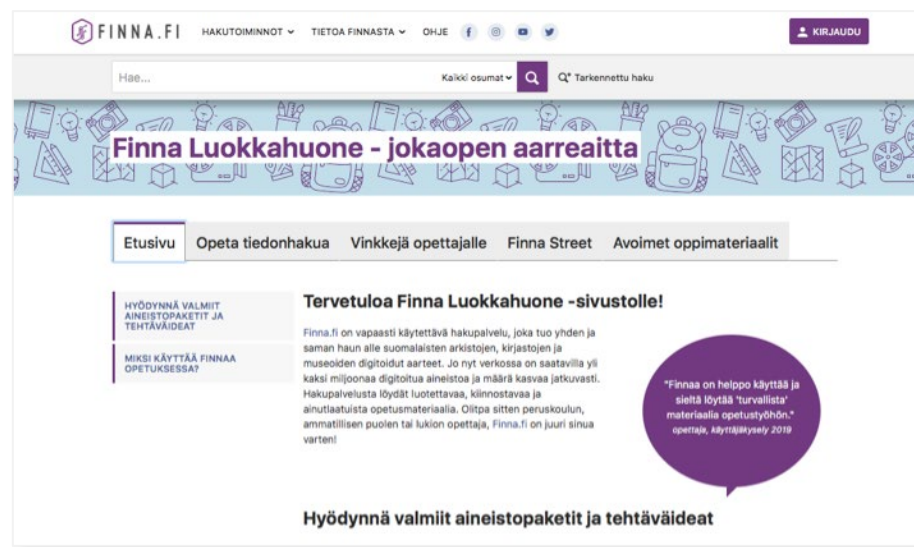
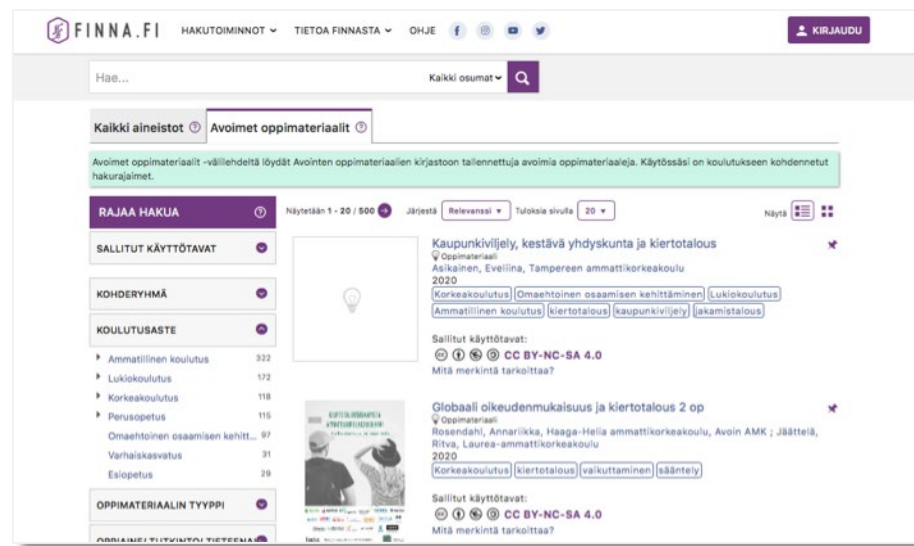
Testauskohteet

1. Avoimet oppimateriaalit Finnassa

- Avointen oppimateriaalien hakeminen, selaileminen ja löytäminen Finna.fi:ssä
- Avoimista oppimateriaaleista tarjottu informaatio ja niiden luonteen hahmottaminen Finna.fi:ssä
- Avointen oppimateriaalien käytettävyys

2. Avoimet oppimateriaalit suhteessa Finna Luokkahuoneeseen

- Avointen oppimateriaalien ja Finna Luokkahuoneen sisältöjen hahmotettavuus suhteessa toisiinsa
- Finna Luokkahuoneen konseptin ymmärrettävyys ja sivuston käytettävyys

Testiin osallistuneet

- Online-käytettävyytestestihin osallistui yhteensä 9 käyttäjää.
 - 7 oli opettajia, joista 3 oli peruskoulun, 2 toisen asteen oppilaitoksen ja 2 korkeakoulun opettajaa. 2 oli oppijoita, jotka opiskelijat itsenäisesti ammattiaan tukevia asioita.
 - Osallistujista 5 oli miehiä ja 4 naisia, iältään 25–57-vuotiaita.
 - Lisätietoja testikäyttäjistä löytyy liitteestä A.
- Finna oli jollain tasolla tuttu neljälle käyttäjälle. Avointen oppimateriaalien kirjastoa oli aiemmin käyttänyt ainoastaan yksi osallistujista.
- Kaikki osallistujat olivat etsineet verkosta materiaaleja opettamisen tai oppimisen tueksi.
 - Opettajat etsivät enimmäkseen kuvia ja videoita opetuksen ja tehtävien tueksi muun muassa Googlen kautta, YouTubesta ja aiheeseen liittyvien tahojen (esimerkiksi erilaiset järjestöt, kampanjat, tuotteet) sivuilta.
 - Kaikki etsivät ja käyttivät oppimateriaalia pääasiassa tietokoneella. Muutama oli satunnaisesti käyttänyt niitä myös kännykällä tai tabletilla tilanteen niin vaatiessa.

Testien kulku

- Käytettävyytestit tehtiin etänä Google Meet-videoneuvottelupalvelun kautta. Testikäyttäjät osallistuivat käytettävyytestiin kotoaan tai työpaikaltaan.
- Käyttäjät käyttivät Finna.fi-sivuston prototyyppiä omalla tietokoneellaan (pöytäkone tai kannettava) ja jakoivat ruutuaan nähtäväksi testin vetäjille.
- Testien kesto oli noin 90 minuuttia, jonka aikana käyttäjiä haastateltiin heidän taustastaan ja avointen oppimateriaalien käytöstä opetustyönsä tai itsenäisen opiskelunsa tukena, tehtiin testitehtäviä Finna.fi-palvelun prototyypillä ja pyydettiin siitä palautetta.
 - Testin tarkempi kulku on kuvailtu liitteessä B.
- Lopuksi käytiin vielä läpi tarkoitukseen mukailtu SUS-lomake, jossa käyttäjä arvioi Finnasta löytyvien avointen oppimateriaalien käytettävyyteen ja ymmärrettävyyteen liittyviä väittämiä.
 - SUS-kyselyn väittämät löytyvät liitteestä C.

2. Testilöydökset

Digitalist

Löydösten lukeminen

- **KRIITTINEN LÖYDÖS:** Löydöksellä on suuri vaikutus käyttäjäkokemukseen: se estää tai huomattavasti hidastaa keskeisten toimintojen tekemistä. Pakollinen korjattava.
- **MERKITTÄVÄ LÖYDÖS:** Heikentää käyttäjäkokemusta huomattavasti: se hankaloittaa käyttäjän tekemistä tai selkeästi hämmentää käyttäjää. Tulisi korjata.
- **HÄIRITSENÄ LÖYDÖS:** Saattaa vaikuttaa käyttäjäkokemukseen: käyttäjä voi kohdata ongelman, mutta pääsee siitä helposti eteenpäin. Korjaamista olisi hyvä harkita.
- **POSITIIVINEN LÖYDÖS:** Tukee palvelun helppokäyttöisyyttä. Asia, jota ei tulisi muuttaa ilman painavaa syytä.

2.1 Etusivu

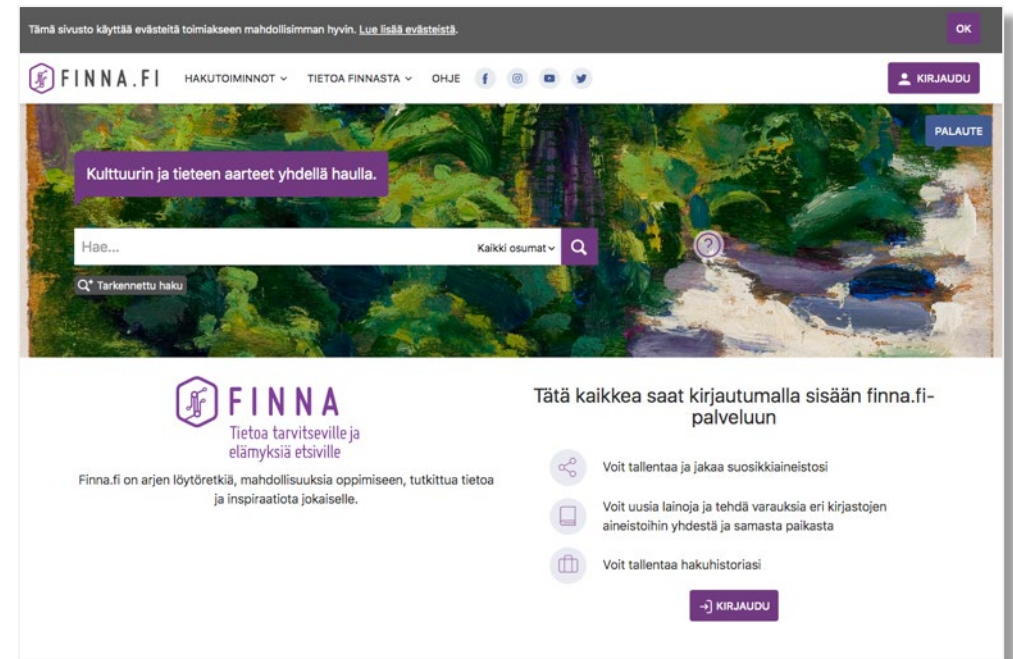
Palvelun etusivu (1/2)

Häiritsevät löydökset:

- Etusivun ensivaikutelman perusteella monikaan ei uskonut sivuston tarjoavan heille mitään hyödyllistä opetukseen tai oppimiseen.
- Etusivun ensimmäisessä näkymässä korostuu kulttuuri ja tiede sekä historia. Vasta, jos sivua vierittää hieman alaspäin, paljastuu mitä muuta on tarjolla.
- Moni etsi jossain vaiheessa pääsyä avoimiin oppimateriaaleihin ja Finna Luokkahuoneeseen sivun ylänavigaatiosta. Sieltä ei kuitenkaan löydy mitään näihin viittaavaa.

Positiiviset löydökset:

- Moni niistä, joille Finna ei ollut tuttu, kävi ensimmäisenä katsomassa tietoa ”Ketkä ovat mukana?” ja/tai ”Mikä Finna on?” -kohdista. Nämä osion selvensivät hyvin, mistä palvelussa on kysymys.

Palvelun etusivu (2/2)

Positiiviset löydökset:

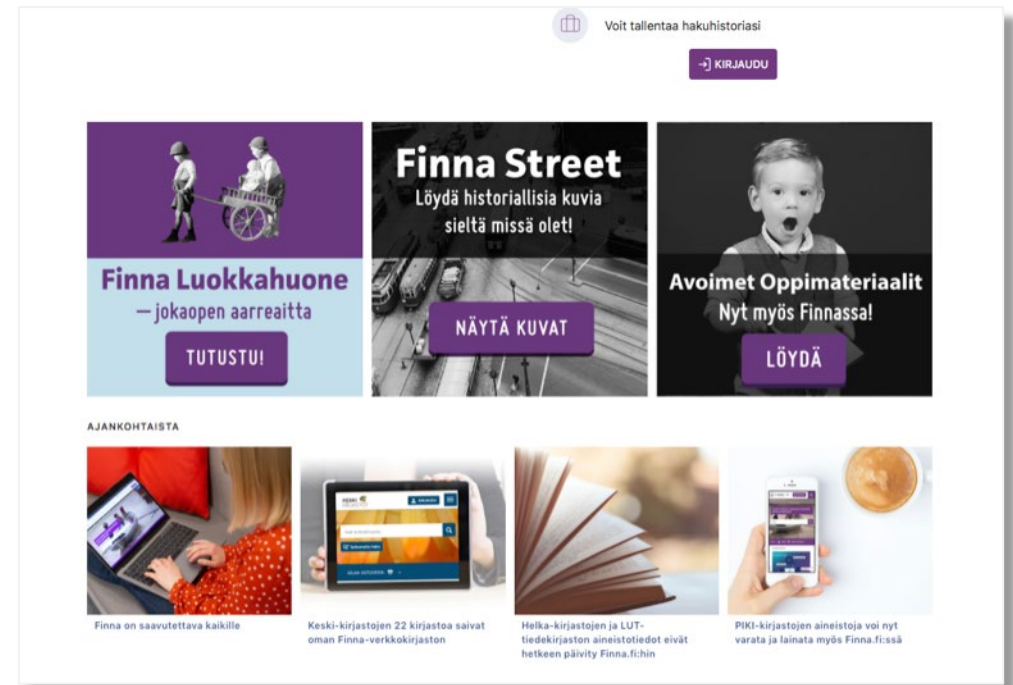
- Kaikki käyttäjät löysivät lopulta etusivulta tavalla tai toisella avoimiin oppimateriaaleihin:
 - 4 käyttäjää eteni suoraan etusivun Avoimet Oppimateriaalit -noston kautta.
 - 3 lähti hakemaan aineistoa hakukentän kautta.
 - 2 peruskoulunopettajaa suuntasi ensin Finna Luokkahuoneeseen. Molemmat huomasivat avoimet oppimateriaalit Luokkahuoneessa, mutta palasivat kuitenkin jossain vaiheessa etusivun haun tai noston kautta etsimään oppimateriaaleja tarkemmin.
- Kirjautuminen on vahvasti esillä sivustolla. Tottunut Finnan käyttäjä olisi kirjautunut heti palveluun. Muutama muukin mietti jossain vaiheessa, pitääkö palveluun kirjautua, jotta saisi enemmän aineistoja tai palveluja käyttöönsä.

The screenshot displays the Finna.fi homepage. At the top left is the Finna logo with the tagline 'Tietoa tarvitseville ja elämyksiä etsiville'. Below it, a text block states: 'Finna.fi on arjen löytöretkiä, mahdollisuuksia oppimiseen, tutkittua tietoa ja inspiraatiota jokaiselle.' To the right, a section titled 'Tätä kaikkea saat kirjautumalla sisään finna.fi-palveluun' lists three benefits: 'Voit tallentaa ja jakaa suosikkiaineistosi', 'Voit uusia lainoja ja tehdä varauksia eri kirjastojen aineistoihin yhdestä ja samasta paikasta', and 'Voit tallentaa hakuhistoriasi'. A purple button labeled 'KIRJAUDU' is positioned below these points. The main content area features three promotional cards: 1) 'Finna Luokkahuone - jokaopen aarreaitta' with a 'TUTUSTU!' button and an image of a person in a wheelchair. 2) 'Finna Street' with the text 'Löydä historiallisia kuvia sieltä missä olet!' and a 'NÄYTÄ KUVAT' button, featuring an aerial view of a street. 3) 'Avoimet Oppimateriaalit' with the text 'Nyt myös Finnassa!' and a 'LÖYDÄ' button, featuring a close-up of a child's face.

Palvelunostot etusivulla

Häiritsevät löydökset:

- Etusivun 3 palvelunostoa ovat keskenään hyvin erilaisia, vaikka ne näyttävät samanlaisilta. Osalle oli yllätys, että Avoimet Oppimateriaalit -nosto vei suoraan hakunäkymään. Finna Luokkahuone taas avaa ikään kuin oman palvelunsa, samoin kuin Finna Street, joka kuitenkin lopulta päättyi hakunäkymään. Tämä sai yhden käyttäjän osin eksymään sivustolla.
- Etusivun nostoihin kaivattiin tarkempia selityksiä siitä, mitä nämä ovat. Noston perusteella saatu kuva niiden sisällöstä oli paljon suppeampi kuin mitä ne todellisuudessa tarjosivat.
- Esimerkiksi Finna Luokkahuone koettiin etusivun noston perusteella vahvasti peruskoulun opettajille suunnatuksi; muut eivät olisi sinne menneet. Sisällöstä saattoi kuitenkin löytyä jotain hyödyllistä muillekin, esimerkiksi tiedonhaun opettamiseen.

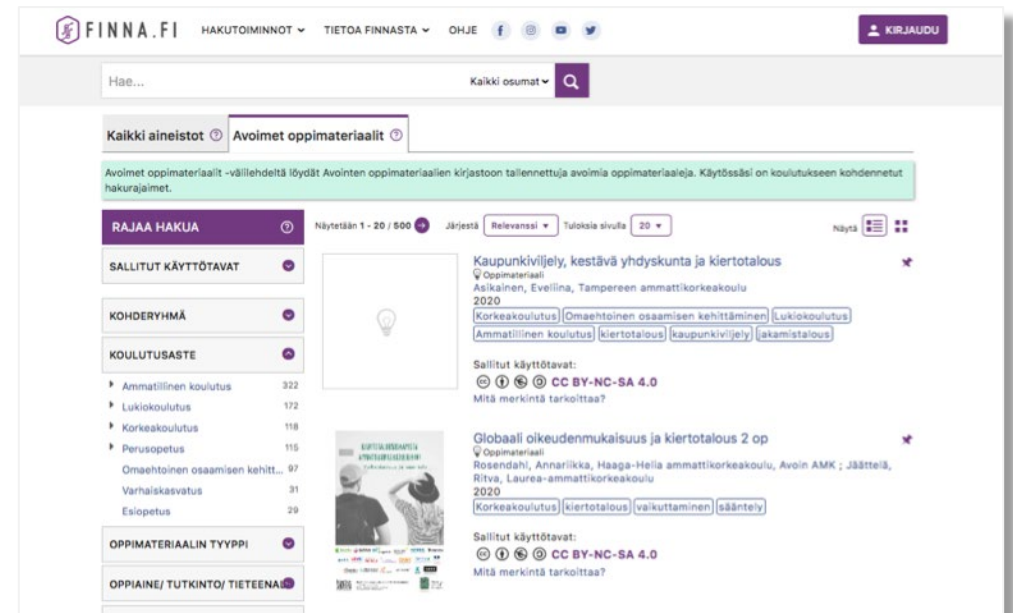

2.2 Haku ja rajaukset

Haun välilehdet (1/2)

Häiritsevät löydökset:

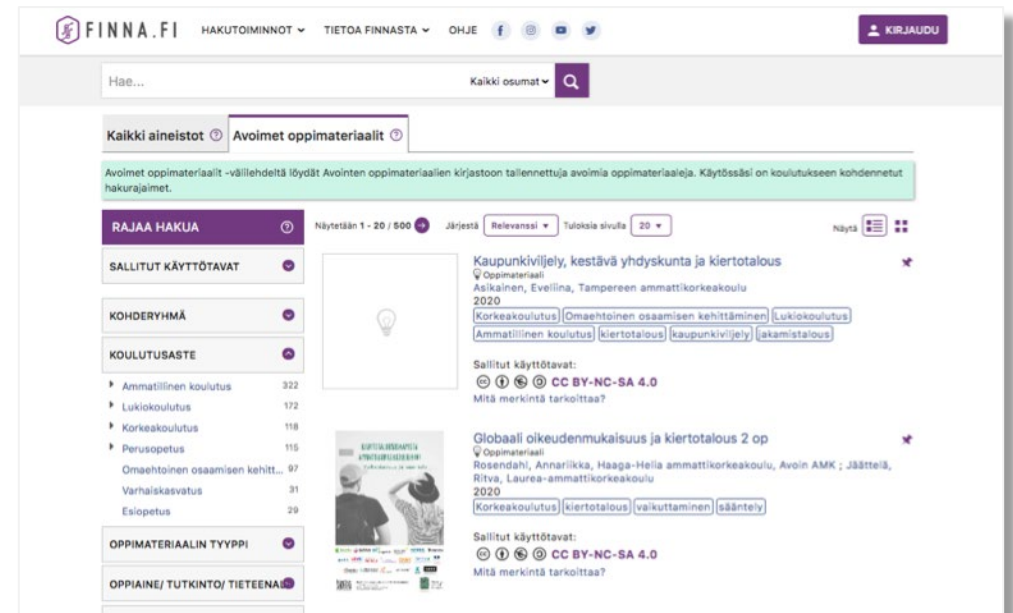
- Jos avoimiin oppimateriaaleihin siirtyi suoraan etusivun nostosta, muu tarjottu aineisto osin hämärtyi. Termi ”avoin” ymmärrettiin niin, että kaikki muu palvelusta löytyvä materiaali on rajoitettua. Tämän takia niihin ei välttämättä lähdetty edes tutustumaan.
 - Huomioitavaa kuitenkin on, että prototyypistä puuttuvat joidenkin aineistojen saatavuustiedot saattoivat osaltaan vaikuttaa tähän. Esimerkiksi yleisesti lainattavissa olevien kirjojen kohdalla ei näkynyt lainatilannetta.
- Suurin osa huomasi jossain vaiheessa haun välilehtirakenteen (Kaikki aineistot ja Avoimet oppimateriaalit). Muutama ei kiinnittänyt Avoimet oppimateriaalit -välilehteen huomiota, vaan yritti löytää oppimateriaaleja rajaamalla hakua. Oppimateriaali-rajausvaihtoehto ei kuitenkaan aina ollut saatavilla, jos haetusta aiheesta ei niitä löytynyt.

Haun välilehdet (2/2)

Häiritsevät löydökset:

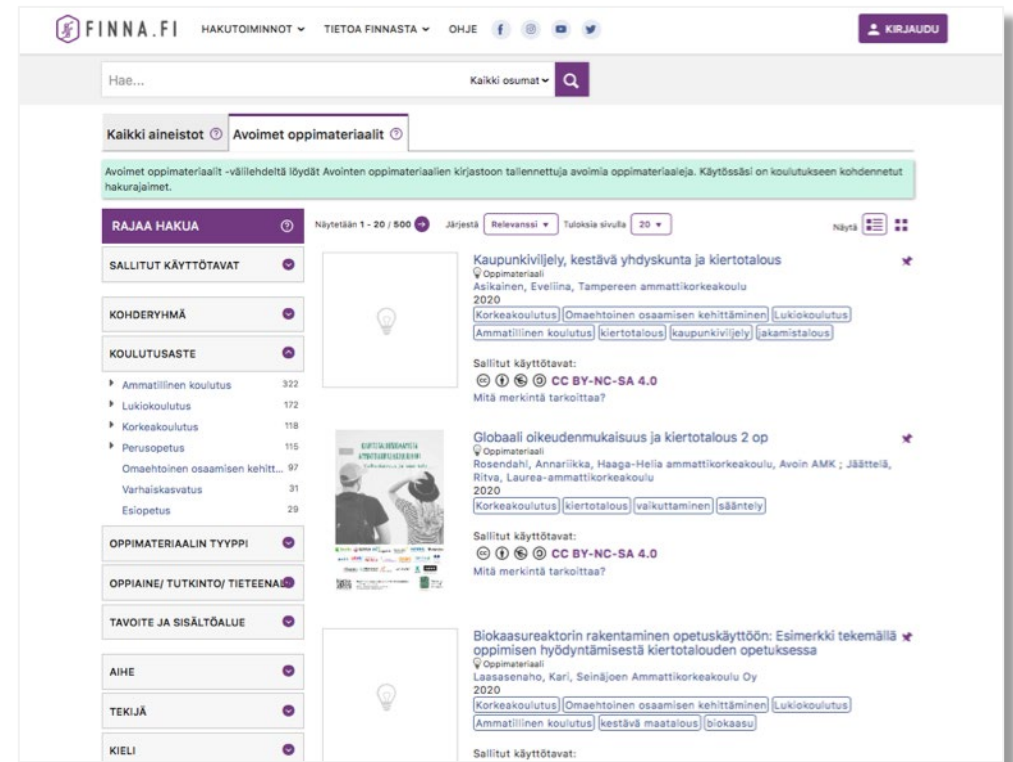
- Monikaan ei kiinnittänyt huomiota avoimia oppimateriaaleja selittävään tekstiin sivun yläreunassa. Vaikka tekstin olisi lukenut, se on hyvin vaikeaselkoinen: esimerkiksi termi ”avoimet oppimateriaalit” esiintyy lauseessa 3 kertaa eri muodoissa.
- Koska Avointen oppimateriaalien kirjasto ei ollut monellekaan tuttu, teksti ei oikeastaan kertonut heille mitään. Yksi käyttäjä ymmärsi tekstin jopa osin väärin, koska ei tiennyt mihin kirjastoon tekstissä viitataan.
- Testeissä Finnan hakunäkymässä oli vain 2 välilehteä. Yksi käyttäjä totesi, että hänen käyttämässään Finna-pohjaisessa palvelussa on jo käytössä useampi välilehti. Hän mietti, tuleeko välilehtiä tämän myötä liikaa, mutta arveli kuitenkin, että 4-5 välilehteä mahtuu hyvin näkymään.

Hakutulostista (1/3)

Häiritsevät löydökset:

- Finnan hakutulostähtä näkymää pidettiin selkeänä, mutta hieman tylsänä. Varsinkin oppimateriaalien osalta palvelun toivottiin olevan jotenkin innostavampi.
- Kun käyttäjä on Avointen oppimateriaalien välilehdellä, tuntui turhalta, että jokaisen aineiston kohdalla lukee tyyppinä ”oppimateriaali”. Avoimet oppimateriaalit ei tässä kohtaa ole käyttäjän näkökulmasta suodatit, vaan erillinen hakupaikka.
- Muutama mainitsi suoraan, että haluaisi nähdä jo hakutulostista tarkemmin, minkälaisesta oppimateriaalista on kysymys. Tästä olisi varmasti hyötyä, sillä monelle tuli yllätyksenä, missä muodossa avattu oppimateriaali lopulta oli.

"Herää kysymys mitä materiaaleja nämä on, kun tuossa lukee vain 'oppimateriaali'. Olisi kiva nähdä heti millainen materiaali tämä on."
– opettaja, mies, 42v.

Hakutulostista (2/3)

Häiritsevät löydökset:

- Avoimen oppimateriaalin tekijää ei koettu tässä yhteydessä niin tärkeäksi, kun avoimet oppimateriaalit olivat monelle uusi asia. Tilanteessa, jossa esimerkiksi on jo löytänyt hyvää oppimateriaalia, saattaa tekijällä toki olla vaikutusta.
- Joku kaipasi hakulistaan suoraa linkkiä oppimateriaaliin. Hän oli huomannut sellaisen Kaikkien aineistojen välilehdellä ja toivoi sitä myös Avoimiin oppimateriaaleihin, jotta ei tarvitsisi aina erikseen klikata aineistosivua auki.

Kaikki aineistot Avoimet oppimateriaalit

Avoimet oppimateriaalit -välilehdeltä löydät Avointen oppimateriaalien kirjastoon tallennettuja avoimia oppimateriaaleja. Käytössäsi on koulutukseen kohdennetut hakurajaimet.

RAJAA HAKUA Näytetään 1 - 16 / 16 Järjestä Otsikko Tuloksia sivulla 20

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT KOHDERYHMÄ KOULUTUSASTE

Ammatillinen koulutus 22
Omaehtoinen osaamisen keh...
Lukiokoulutus 11
Korkeakoulutus 9
Perusopetus 4
Perusopetuksen vuosiluoka...
Perusopetuksen vuosiluoka...
Perusopetuksen vuosiluoka...
Perusopetuksen lisäopetus...
Varhaiskasvatus 3
Esiopetus 3

OPPIAINE/ TUTKINTO/ TIETEENAL...

OPPIAINE/ TUTKINTO/ TIETEENAL...

Johdatus robotiikan opetukseen
Oppimateriaali
Suomen Koodikoulu
2019
Korkeakoulutus Omaehtoinen osaamisen kehittäminen Lukiokoulutus
Ammatillinen koulutus robotikka automaatio sulautettu tietotekniikka
ohjelmointi oppiminen opetus
Sallitut käyttötavat:
CC BY 4.0
Mitä merkintä tarkoittaa?

Konedatan hyödyntäminen koulutuksessa
Oppimateriaali
Ruokonen Janne, Tampereen seudun ammattilisto Tredu
2020
Omaehtoinen osaamisen kehittäminen Ammatillinen koulutus
ammatillinen koulutus avoimet oppimateriaalit metsäala
metsäkoneenkujettajat ammatilliset oppilaitokset ammatilliset opettajat
avoimet verkkokurssit
Sallitut käyttötavat:
CC BY-NC-SA 4.0
Mitä merkintä tarkoittaa?

Konkretiaa ja vaikuttavuutta matematiikan opetukseen (MOOC)
Oppimateriaali
Dulun yliopisto
2020

Kirja 1 082
Muu/Määrittelemätön 191
Teksti, muu 119
Video 20
Kuva 13
Oppimateriaali 11
Esine 3
Äänite 3

TEKIJÄ
AIHE
ALUE
VALMISTUSVUOSI
AIHEEN AIKA
KIELI
SISÄLTYY KOKONAISUUTEEN
TOIMIALA
ORGANISAATIO

Robottiikka
E-artikkeli
Halme, Aarne
Julkaisussa Futura 28 (2009) : 2, 4. artikkeli
Aiheet: "...robotikka..."
Kansalliskirjasto - Arto
Verkossa saatavilla:
<http://elektra.helsinki.fi/se/f/0785-5494/28/2/robotikk.pdf>

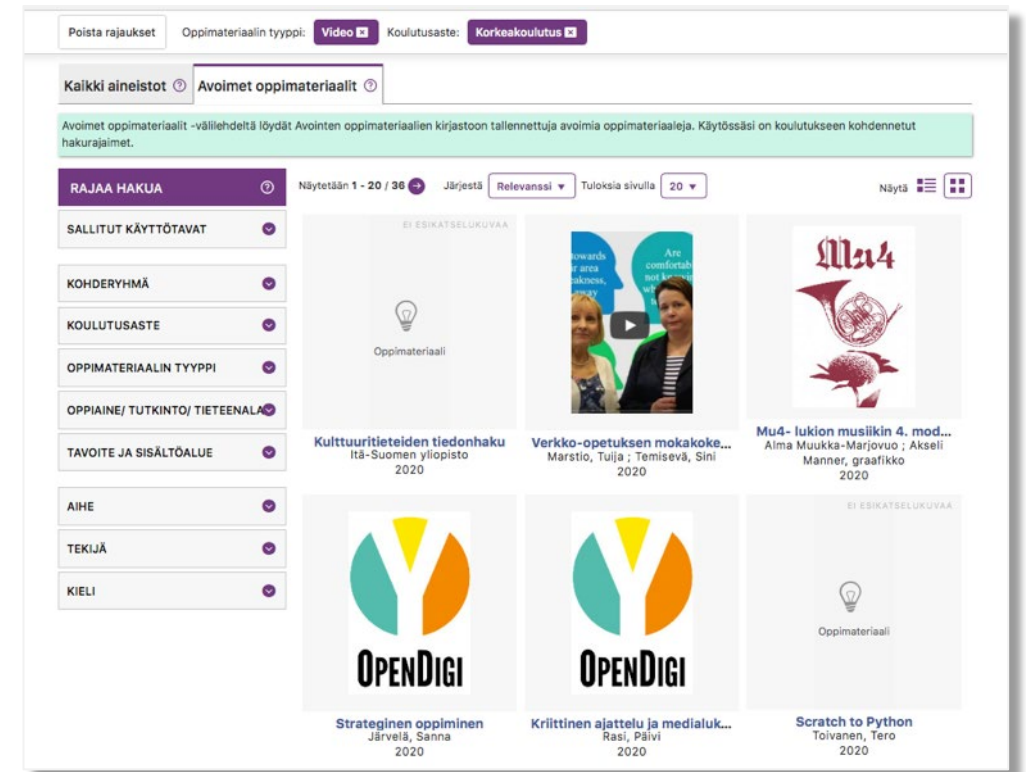
Robottiikka
Kirjan osa
Halme, Anne
Julkaisussa Futura 28(2009) : 2, s.20-27
Aiheet: "...robotikka..."
Kansalliskirjasto - Arto

Robottiikka
empty
Halme, Aarne
2009
Aiheet: "...robotikka..."
Kansalliskirjasto - Doria
Verkossa saatavilla:
www.doria.fi/handle/10024/68479
elektra.helsinki.fi/se/f/078...robotikk.pdf
www.urn.fi/URN:NBN:fi:ELE-1479154

Hakutulosta (3/3)

Häiritsevät löydökset:

- Kuvat veivät käyttäjien huomion. Osa klikkasi mieluummin sellaista aineistoa, jossa oli kuva, vaikka otsikon perusteella jokin toinen aineisto olisi saattanut kuulostaa sopivammalta. Toiveena oli, että kaikissa aineistoissa olisi kuva.
- Kuvan toki pitäisi kuvata materiaalia mahdollisimman hyvin. Yhdessä kuvassa näkyi play-ikoni. Sen oletettiin käynnistävän videon, mutta näin ei tapahtunut. Tämä oli hyvin hämäävää.
- Jos käyttäjä päätyi hakutulosten ruudukkonäkymään esimerkiksi Finna Luokkahuoneen tai Finna Streetin kautta, se säilyi myös muissa hauissa. Käyttäjä ei kuitenkaan ollut tehnyt itse valintaa tähän. Ruudukkonäkymässä näkyy vähemmän tietoja kuin listassa, joten käyttäjä voi saada hieman väärän kuvan palvelusta.

Haun rajausvaihtoehdot (1/4)

Osa käyttäjistä lähti suoraan käyttämään rajauksia ilman hakusanaa. Kun materiaalia on vähän, tämä onkin toimiva taktiikka selvittää millaista oppimateriaalia palvelusta ylipäänsä löytyy. Muutama myös epäroï, toimiiko hakukenttä tarpeeksi hyvin, jos ei tarkkaan tiedä, mitä on etsimässä.

Positiiviset löydökset:

- Avointen oppimateriaalien rajausmahdollisuuksista pidettiin. Erityisesti ”Koulutusaste” ja ”Oppimateriaalin tyyppi” -rajaukset koettiin hyviksi. Jälkimmäisessä monikaan ei halunnut rajata tyyppiä, vaan etsiä laajasti erilaisia materiaaleja. Osa etsi nimenomaan tietyn tyyppistä materiaalia (esimerkiksi harjoituksia tai videoita).
- Peruskoulunopettajat kokivat ”Tavoite ja sisältöalue” -kohdan erittäin mielenkiintoiseksi: jos sen kautta löytyisi hyvin materiaalia, se olisi hyvin houkutteleva tapa saada peruskoulunopettajat palvelun pariin. Nyt tarjolla tosin oli materiaalia näihin hyvin vähän.

RAJAA HAKUA ?

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT

KOHDERYHMÄ

KOULUTUSASTE

- ▶ Ammatillinen koulutus 322
- ▶ Lukiokoulutus 172
- ▶ Korkeakoulutus 118
- ▶ Perusopetus 115
- Omaehtoinen osaamisen kehittä... 97
- Varhaiskasvatus 31
- Esiopetus 29

OPPIMATERIAALIN TYYPPI

- Harjoitus 171
- Teksti 161
- Video 131
- Opas 94
- Audio 52
- Esitys 52

▼ LISÄÄ

OPPIAINE/ TUTKINTO/ TIETEENALA

TAVOITE JA SISÄLTÖALUE

- L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen 7
- erityispedagogiikka 7
- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen 6
- L4 Monilukutaito 6
- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 6
- L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu 4

▼ LISÄÄ

AIHE

Haun rajausvaihtoehdot (2/4)

Häiritsevät löydökset:

- Ensimmäisenä rajauksissa oleva ”Sallitut käyttötavat” kiinnosti monia, mutta kukaan ei valinnut siitä mitään. Tärkeäksi koettiin löytää materiaalia, jota saa vapaasti hyödyntää. Avoimet oppimateriaalit viittasi jo nimenä siihen, joten enää ei koettu tarvetta rajata aineistoa tarkemmin. Eri rajausvaihtoehtoja ei myöskään täysin ymmärretty.
- Rajauksien ”Kohderyhmä” ei ollut yksiselitteinen: moni opettaja valitsi tähän ”Oppija”, koska he kokivat etsivänsä oppilaille suunnattua materiaalia (moni toivoi nimenomaan löytävänsä tehtäviä). Osa olisi valinnut ”Opettaja”-kohdan ainoastaan silloin, jos olisivat halunneet täydentää omaa osaamistaan opettajana.
- Kohderyhmän vaihtoehdot koettiin osin myös päällekkäisiksi: eikö asiantuntija tai ammattilainen hyötyisi myös opettajalle suunnatusta oppimateriaalista? Myös Kansalainen-termi herätti tässä yhteydessä hämmennystä.

RAJAA HAKUA ?

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT ^

Saa muokata

Ei kaupalliseen käyttöön	458
Myös kaupalliseen käyttöön	348

Muokkauksia tekemättä

Ei kaupalliseen käyttöön	474
Myös kaupalliseen käyttöön	356

i Tämä rajain toimii verkossa saatavissa olevilla aineistoilla. [Lue lisää »](#)

i Tutustu aineistojen yhteydessä esitettyihin käyttöoikeustietoihin. Aineistojen käyttäjällä on vastuu tekijänoikeuksien ja yksityisyydensuojan kunnioittamisesta. Lähde ja tekijä on nimettävä, jos rajausvaihtoehto on jokin muu kuin Vapaa käyttö.

KOHDERYHMÄ ^

Opettaja	324
Oppija	316
Asiantuntija tai ammattilainen	66
Ohjaaja tai mentori	56
Kansalainen	32
Erityisopetus	31

▼ LISÄÄ

KOULUTUSASTE v

Haun rajausvaihtoehdot (3/4)

Häiritsevät löydökset:

- Hämäävä oli myös se, että Koulutusasteen avautuvissa listoissa otsikkotaso toistui listassa. Mitä eroa on sillä, että valitsee ylätasoon tai sen alla olevan samannimisen kohdan? Käytännössä ne tekevät täysin saman asian.
- Lisäksi eräs itsenäinen oppija mietti, tarkoittaako koulutusasteella sitä, että haetaan siihen tasoon liittyvää oppimateriaalia, vai oppijan suorittamaa koulutustasoa. Opettajilla ja oppijoilla voi siis olla rajauksiin hieman eri näkökulmat.

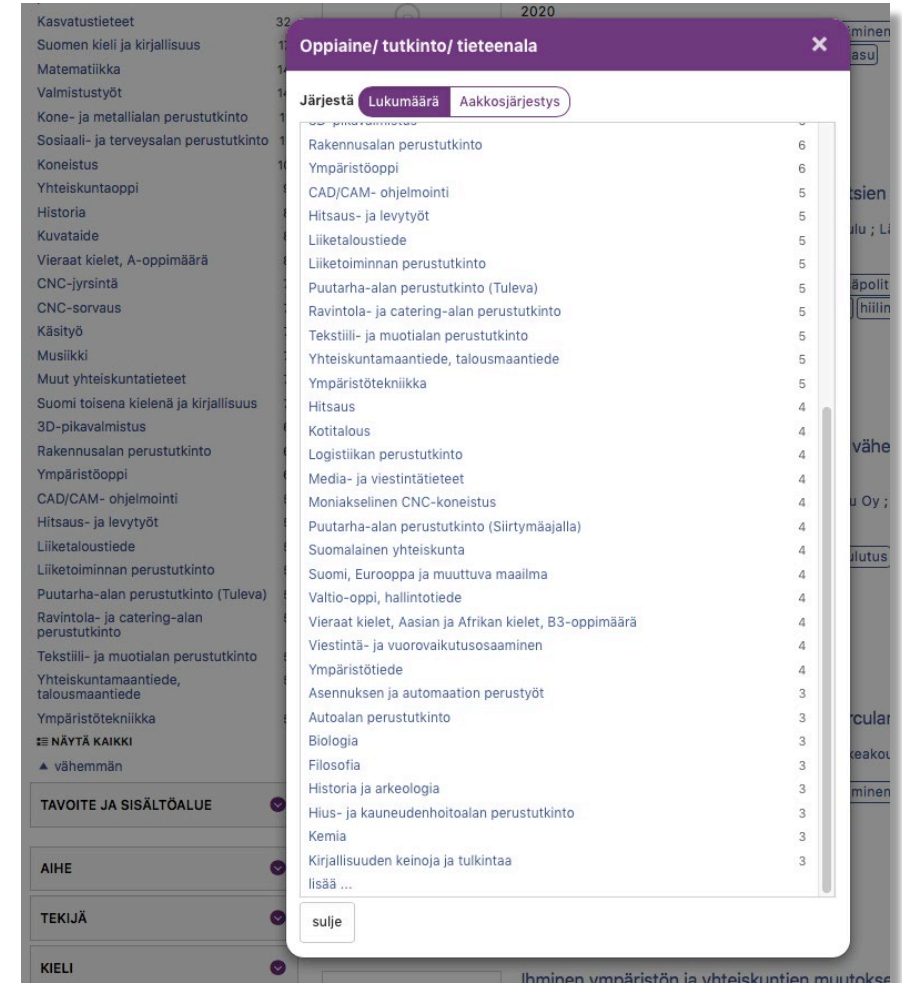
The screenshot shows a search filter interface with three main sections: KOHDERYHMÄ, KOULUTUSASTE, and OPPIMATERIAALIN TYYPPI. The KOULUTUSASTE section is expanded, showing a list of education levels and their corresponding counts. The list includes Ammatillinen koulutus (322), VALMA, Ammatilliseen koul... (56), TELMA, Työhön ja itsenäise... (30), Lukiokoulutus (172), Lukiokoulutus (checked) (23), Korkeakoulutus (118), Korkeakoulutus (118), Alemman korkeakouluasteen t... (25), Ylemmän korkeakouluasteen t... (18), Tutkijakoulutusasteen tutkinto (11), Perusopetus (115), Omaehtoinen osaamisen kehittä... (97), Varhaiskasvatus (31), and Esiopetus (29).

KOHDERYHMÄ	KOULUTUSASTE	OPPIMATERIAALIN TYYPPI
	▼ Ammatillinen koulutus ✓	
	Ammatillinen koulutus 322	
	VALMA, Ammatilliseen koul... 56	
	TELMA, Työhön ja itsenäise... 30	
	▼ Lukiokoulutus 172	
	Lukiokoulutus ✓	
	LUVA, Lukiokoulutukseen val... 23	
	▼ Korkeakoulutus 118	
	Korkeakoulutus 118	
	Alemman korkeakouluasteen t... 25	
	Ylemmän korkeakouluasteen t... 18	
	Tutkijakoulutusasteen tutkinto 11	
	► Perusopetus 115	
	Omaehtoinen osaamisen kehittä... 97	
	Varhaiskasvatus 31	
	Esiopetus 29	

Haun rajausvaihtoehdot (4/4)

Merkittävät löydökset:

- ”Oppiaine/tutkinto/tieteenala” -rajauslista koettiin liian laajaksi. Siinä oli sekaisin hyvin eri tyyppisiä ja eri tasoisia asioita. Lista oli usein hyvin pitkä, mikä vaikeutti oikeiden alojen löytämistä.
- Näytä kaikki -kohdasta ponnahdusikkunaan avautuvasta listasta oli todella vaikea löytää mitään. Lista tuntui jatkuvan loputtomiin jatkuvilla Lisää-linkkeillä. Käyttäjälle tulisi tarjota jokin helppo tapa saada kokonaiskuva listasta, esimerkiksi ryhmittelemällä aiheita kokonaisuuksiksi. Lisäksi tulisi tarjota helppo tapa siirtyä listan eri kohtiin, esimerkiksi loppuun tai tietyn kirjaimen kohdalle.
- Kaikki eivät edes huomanneet joissakin rajausvaihtoehdoissa olevaa Lisää-painiketta, saati Näytä kaikki -linkkiä. Näin ollen osa rajausvaihtoehdoista jäi joiltakuilta kokonaan löytämättä.
- Jonkun mielestä ”Oppiaine/tutkinto/tieteenala” ja ”Aihe” -kohdat tuntuivat osin päällekkäisiltä. Parempi termi aiheelle voisi olla esimerkiksi ”Avainsana”.

"Pikkasen sillisalaatilta näyttää nämä rajaukset."
– opettaja, nainen, 35v.

Rajauksien käyttö (1/3)

Merkittävät löydökset:

- Kaikki eivät aina täysin ymmärtäneet, mitkä rajaukset haussa olivat päällä ja miten niitä sai pois. Varsinkin tapauksissa, joissa käyttäjä ei ollut itse tehnyt rajauksia, vaan oli tullut suoraan valmiiksi rajattuun hakunäkymään, esimerkiksi Finna Luokkahuoneen tai Finna Streetin kautta, rajauksia ei aina edes huomattu. Sivun yläosan rajausmerkinnät rajautuivat usein pois ruudulta aineistoa tarkastellessa.
- Rajauksien jääminen päälle vaikeutti uuden haun tekemistä. Jos uudella haulla ei löydy tuloksia, rajauksien poistoa kyllä välillä tarjotaan. Se tosin jostain syystä häviää, kun osa rajauksista poistetaan, vaikka niitä saattaa vielä olla päällä. Tämä on hämäävää.

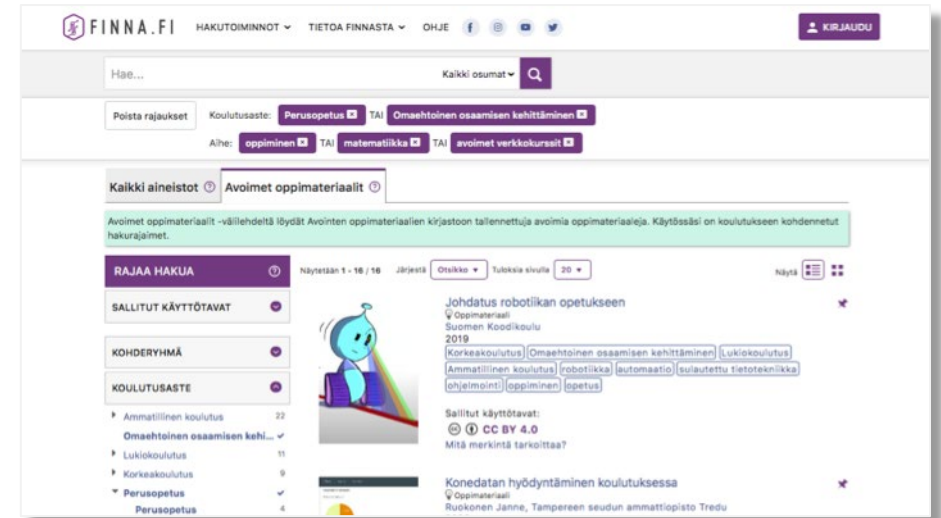
The screenshot shows the Finna search interface. The search term is 'software'. The filters applied are: Koulutusaste: Perusopetus TAI Omaehtoinen osaamisen kehittäminen; Aihe: oppiminen TAI matematiikka TAI avoimet verkkokurssit. The search results show 'Kaikki aineistot' and 'Avoimet oppimateriaalit'. A message indicates that no results were found for the search term 'software'. The interface includes a search bar, a search button, and a list of filters.

The screenshot shows the Finna search interface. The search term is 'software'. The filters applied are: Koulutusaste: Perusopetus TAI Omaehtoinen osaamisen kehittäminen. The search results show 'Kaikki aineistot' and 'Avoimet oppimateriaalit'. A message indicates that no results were found for the search term 'software'. The interface includes a search bar, a search button, and a list of filters.

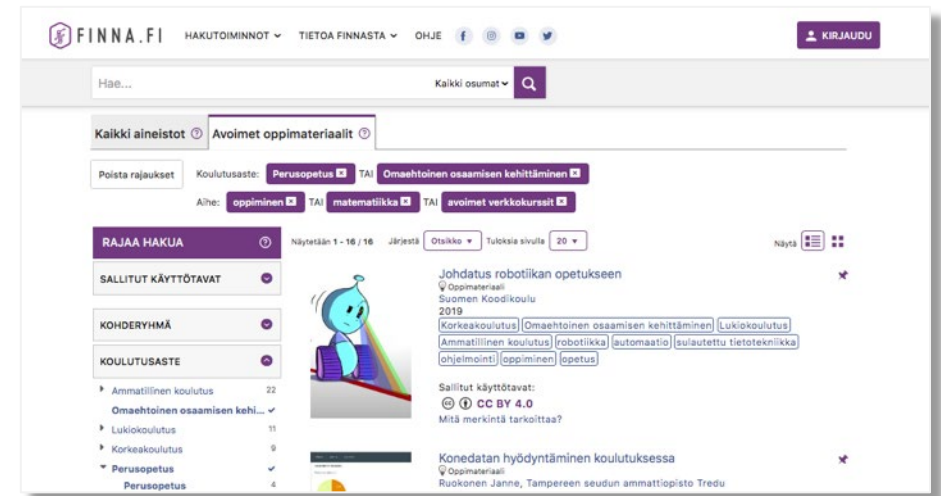
Rajauksien käyttö (2/3)

Häiritsevät löydökset:

- Poista rajaukset -painike jäi helposti näkymän ulkopuolelle; rajauksia tehtäessä ja niitä tarkasteltaessa sivua on usein vieritetty alaspäin. Näin ollen sitä ei aina heti huomattu. Kaikkien rajausten poistamista etsittiin suoraan rajauksien yhteydestä, sieltä mistä niitä valitaan.
- Ylipäänsä sivun yläreuna on täynnä tavaraa, mikä varmasti osaltaan vaikuttaa siihen, ettei rajauksia aina huomata. Parempi paikka päällä olevien rajausten esittämiseen voisi olla varsinaisella välilehtialueella; rajauksethan koskevatkin vain tiettyä välilehteä. Näin ne olisivat myös lähempänä Rajaa hakua -kohtaa; Poista rajaukset -painike voisi olla suoraan sen yläpuolella. (Avoimista oppimateriaaleista kertovan tekstin voinee poistaa; sama tieto löytyy välilehden info-painikkeen takaa.)

Kuva 1. Nykyinen päällä olevien rajausten paikka Finnassa suoraan hakukentän alapuolella

Kuva 2. Ehdotettu uusi paikka päällä oleville rajauksille välilehdellä, lähempänä Rajaa hakua -kohtaa

Rajauksien käyttö (3/3)

Häiritsevät löydökset:

- Rajauksia käytettäessä osa pelkäsi, että tulee rajanneeksi jotain oleellista pois. Tästä syystä rajauksia ei haluttu käyttää kovinkaan montaa.
- Rajauksia tehtäessä osa ei niinkään kiinnittänyt huomiota hakutuloksiin, vaan keskittyi ainoastaan rajauksiin. Avointen oppimateriaalien kohdalla, kun aineistoa ei ollut kovin paljon, ja avatut rajauslistat ovat pitkiä, hakutuloksia ei välillä enää edes näkynyt ruudulla. Aineiston määrään ei niinkään kiinnitetty huomiota, joten ei aina ymmärretty aineiston pienenevän niin paljon, että rajauksia ei kannata välttämättä enää tehdä.
- Kun jonkin rajauksen valitsee, valintamerkki peittää valinnan vaikutuksen eli siihen liittyvän aineiston määrän. Tämä hankaloittaa ymmärrystä siitä, miten tehty rajaus vaikuttaa aineiston määrään.

”Lähtisi rajaamaan oppiaineen mukaan. En uskaltaisi koskea kohderyhmään tai koulutusasteeseen, etten rajaisi jotain vahingossa pois.” – oppija, nainen, 29v.

”Paljonko mä nyt leikkasin rajauksilla? Näissä voisi myös näkyä aineistojen määrä, jotta pystyy arvioimaan, kuinka paljon aineistoja tulee enemmän, jos poistaa tietyn rajaimen.” – opettaja, mies, 42v.

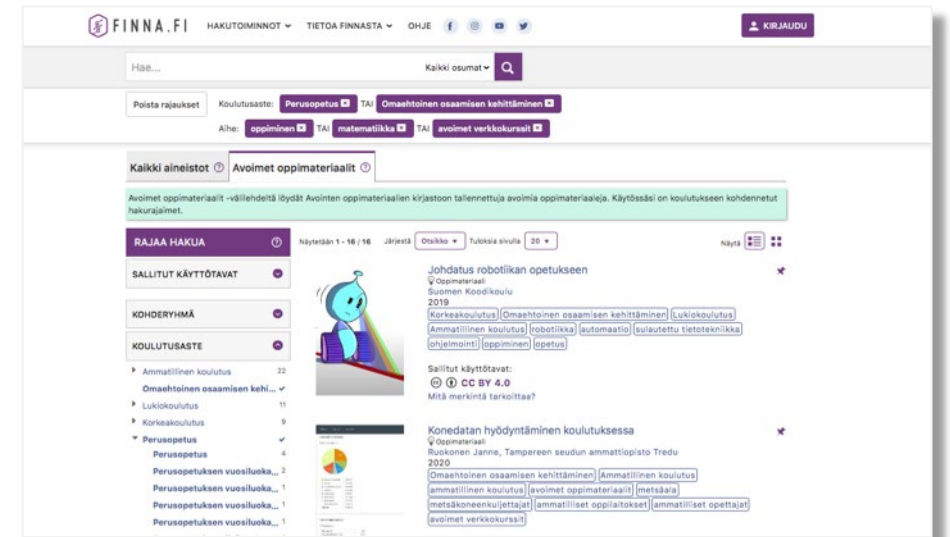
Avainsanat

Positiiviset löydökset:

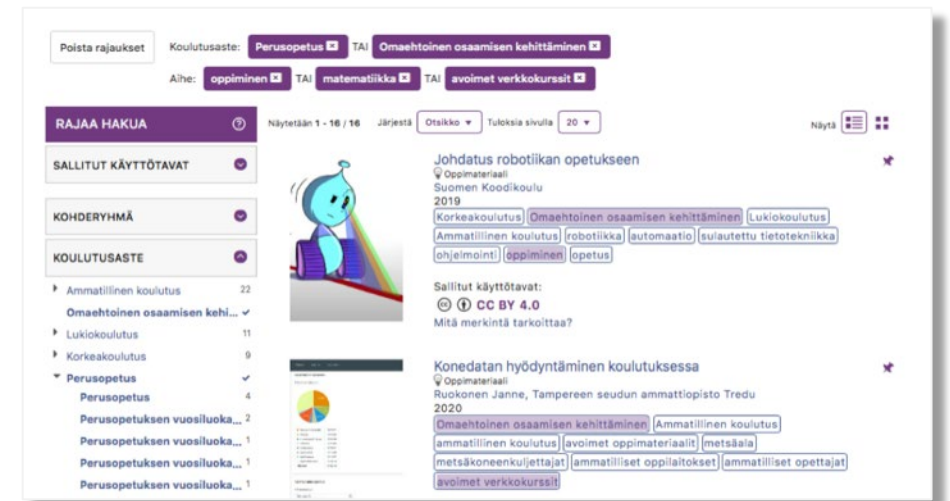
- Hakutuloksissa aineistojen avainsanat huomattiin ja niistä pidettiin.

Häiritsevät löydökset:

- Muutama klikkasi avainsanoja, mutta ei välttämättä ymmärtänyt, mitä niistä tapahtuu. Yksi oletti pääsevänsä materiaaliin klikkaamalla ”Itseopiskelu”-avainsanaa.
- Avainsanojen suhdetta rajauksiin oli vaikea hahmottaa. Kun avainsanaa klikkaa, se muuttuu rajaukseksi ja muut tehdyt rajaukset poistuvat. Tätä voi olla vaikea ymmärtää. Valittu rajausta jää kuitenkin päälle myös seuraaviin hakuihin.
- Kun rajauksia on valittuna, samat avainsanat voisivat olla korostettuna. Näin niiden suhde toisiinsa voisi olla helpompi ymmärtää. Se, että rajaukset tapahtuisivat vain Rajaa hakua -kohdasta, ei avainsanoista, olisi myös yksinkertaisempaa.

Kuva 1. Suunniteltu esitystapa avainsanoilla avointen oppimateriaalien yhteydessä Finnassa

Kuva 2. Ehdotus avainsanojen esitystapaan helpottamaan ymmärtämään niiden suhdetta rajauksiin.

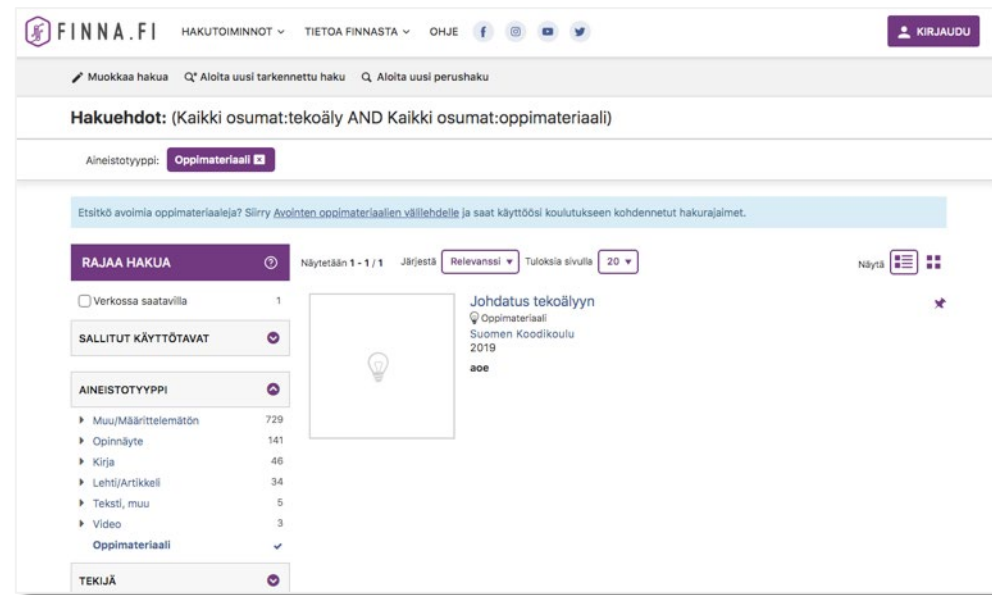
Tarkennettu haku

Merkittävät löydökset:

- Tarkennetun haun kautta ei pääse Avointen oppimateriaalien välilehdelle.
- Jos tarkennetun haun kautta tehtyä hakutulosta rajaa oppimateriaaleihin, käyttäjää kehoitetaan siirtymään Avointen oppimateriaalien välilehdelle, mikä johtaa tyhjälle sivulle. Käyttäjän polku ei saisi koskaan päättyä tällaiseen umpikujaan.
 - Tämä oli kuitenkin prototyyppiin jäänyt väärä ominaisuus.

Häiritsevät löydökset:

- Rajauksissa käytetään termiä ”oppimateriaali”. Palvelusta kuitenkin löytyy ainoastaan avointa oppimateriaalia. Termit olisi hyvä yhtenäistää, jotta ne ymmärretään samaksi asiaksi, eikä sekoiteta muuhun oppimateriaalin (jota mahdollisesti jossain vaiheessa saattaa myös tulla palveluun).

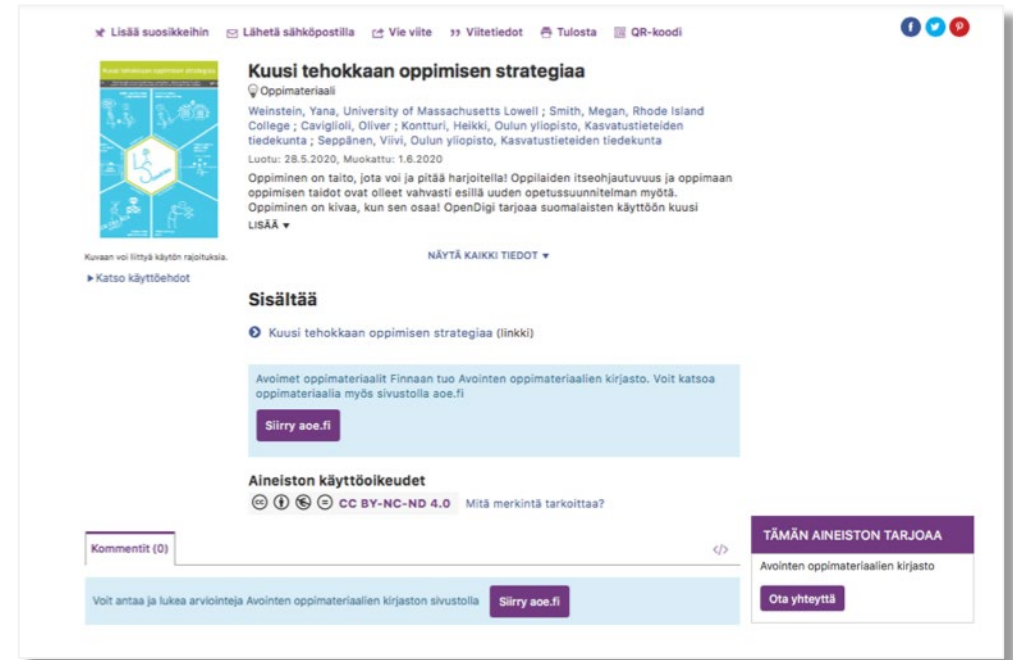

2.3 Avoimet oppimateriaalit

Aineistosivu Finnassa (1/2)

Merkittävät löydökset:

- Monikaan ei heti huomannut aineistosivulla linkkiä varsinaiseen oppimateriaaliin. Materiaaliin pääsyn oletettiin olevan selkeämmin esillä heti sivun alussa.
- Jos käyttäjä oli klikannut auki kaikki oppimateriaalin tiedot Lisää- ja Näytä kaikki tiedot -kohdista, linkki materiaalin painui sivulla vielä alemmas. Kohta oli myös hyvin huomaamaton. Varsinkin silloin, jos materiaaliin oli ainoastaan yksi linkki, se hukkuu helposti muiden tietojen sekaan.
- Siirry aoe.fi -painike ja sinisellä korostettu laatikko korostuvat näkyvästi. Ne herättivät enemmän huomiota kuin Sisältää-kohta ja linkki sen alla. Osa siirtyi aoe.fi:n puolelle lataamaan materiaalin, vaikka linkki oli tarjolla myös Finnassa puolella.
- Aoe ei ollut kaikille tuttu, joten sinne ei välttämättä heti menty. Muutama olisi lopettanut etenemisen, kun piti siirtyä Finnassa jonnekin muualle.

▼ Lisää suosikkeihin ✉ Läheta sähköpostilla ↵ Vie viite ↗ Viitetiedot 📄 Tulosta 📄 QR-koodi

Kuusi tehokkaan oppimisen strategiaa
Oppimateriaali
Weinstein, Yana, University of Massachusetts Lowell ; Smith, Megan, Rhode Island College ; Caviglioli, Oliver ; Kontturi, Heikki, Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta ; Seppänen, Viivi, Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta
Luotu: 28.5.2020, Muokattu: 1.6.2020
Oppiminen on taito, jota voi ja pitää harjoitella! Oppilaiden itseohjautuvuus ja oppimaan oppimisen taidot ovat olleet vahvasti esillä uuden opetussuunnitelman myötä. Oppiminen on kivaa, kun sen osaa! OpenDigi tarjoaa suomalaisten käyttöön kuusi LISÄA ▼

NÄYTÄ KAIKKI TIEDOT ▼

Sisältää

- Kuusi tehokkaan oppimisen strategiaa (linkki)

Avoimet oppimateriaalit Finnassa tuo Avointen oppimateriaalien kirjasto. Voit katsoa oppimateriaalia myös sivustolla aoe.fi

[Siirry aoe.fi](#)

Aineiston käyttöoikeudet
© ⓘ 📄 CC BY-NC-ND 4.0 Mitä merkintä tarkoittaa?

Kommentit (0)

Voit antaa ja lukea arvioiteja Avointen oppimateriaalien kirjaston sivustolla [Siirry aoe.fi](#)

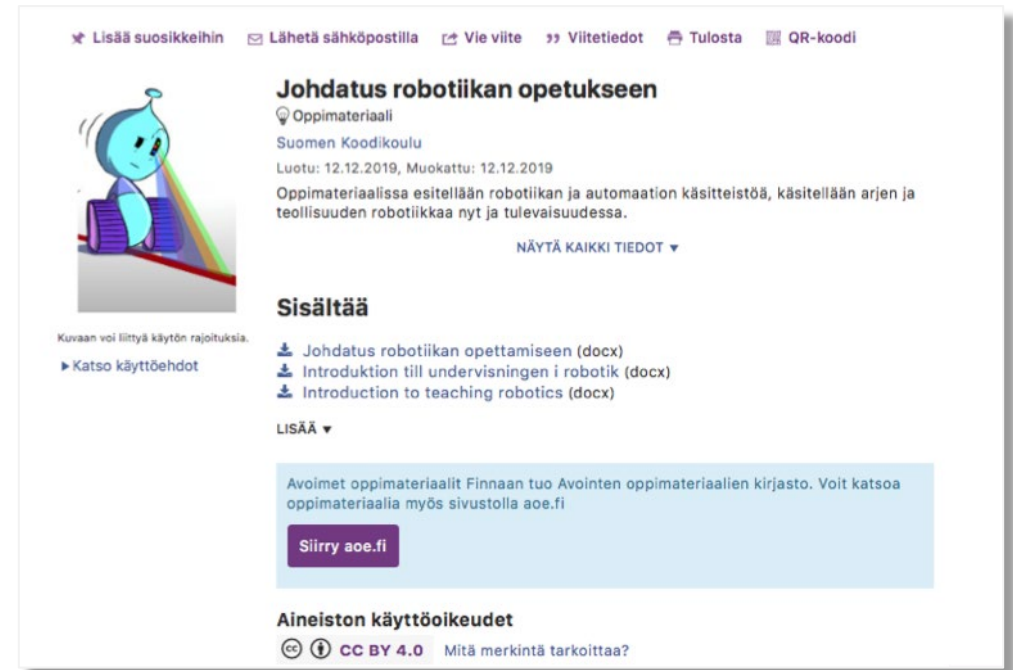
TÄMÄN AINEISTON TARJOAA
Avointen oppimateriaalien kirjasto
[Ota yhteyttä](#)

"Haluaisin tähän ison 'Lataa tästä' -painikkeen, jonka näkee heti." – oppija, nainen, 29v.

Aineistosivu Finnassa (2/2)

Häiritsevät löydökset:

- Isojen materiaalikokonaisuuksien kohdalla kukaan ei huomannut linkin takaa löytyvän lisää materiaalia. Näin ollen koko oppimateriaalikokonaisuus saattoi jäädä epäselväksi.
- Osa hieman yllättyi, että materiaalia latautui koneelle suoraan linkkiä klikkaamalla. Linkkien yhteydessä ei esimerkiksi kerrota tiedoston kokoa. Yksi opettaja oli huolissaan, että esimerkiksi tabletilla toimiessa laitteen tallennustila ei välttämättä riitä lataamiseen. Materiaalista tulisi saada riittävän hyvä kuva ennen sen lataamista.
- Muutama huomasi QR-koodin ja sen käyttötarkoitusta hieman pohdittiin. Toiveena oli, että sen voisi esimerkiksi suoraan jakaa oppilaille oppimateriaalin lataamista varten. Jos QR-koodi kuitenkin avaisi ainoastaan aineistosivun, sen koettiin olevan liian hankala oppilaille. Aineiston lataaminen ei ollut tarpeeksi selkeästi esillä sivulla.

Lisää suosikkeihin Lähetä sähköpostilla Vie viite Viitetiedot Tulosta QR-koodi

Johdatus robotiikan opetukseen

Oppimateriaali
Suomen Koodikoulu
Luotu: 12.12.2019, Muokattu: 12.12.2019

Oppimateriaalissa esitellään robotiikan ja automaation käsitteistöä, käsitellään arjen ja teollisuuden robotiikkaa nyt ja tulevaisuudessa.

NÄYTÄ KAIKKI TIEDOT ▾

Sisältää

- 📄 Johdatus robotiikan opettamiseen (docx)
- 📄 Introduktion till undervisningen i robotik (docx)
- 📄 Introduction to teaching robotics (docx)

LISÄÄ ▾

Avoimet oppimateriaalit Finnaan tuo Avointen oppimateriaalien kirjasto. Voit katsoa oppimateriaalia myös sivustolla aoe.fi

Siirry aoe.fi

Aineiston käyttöoikeudet

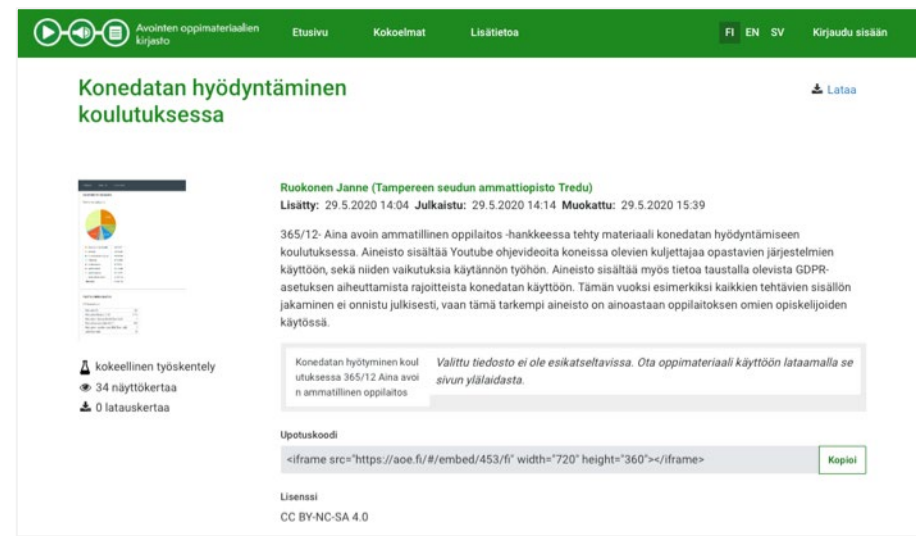
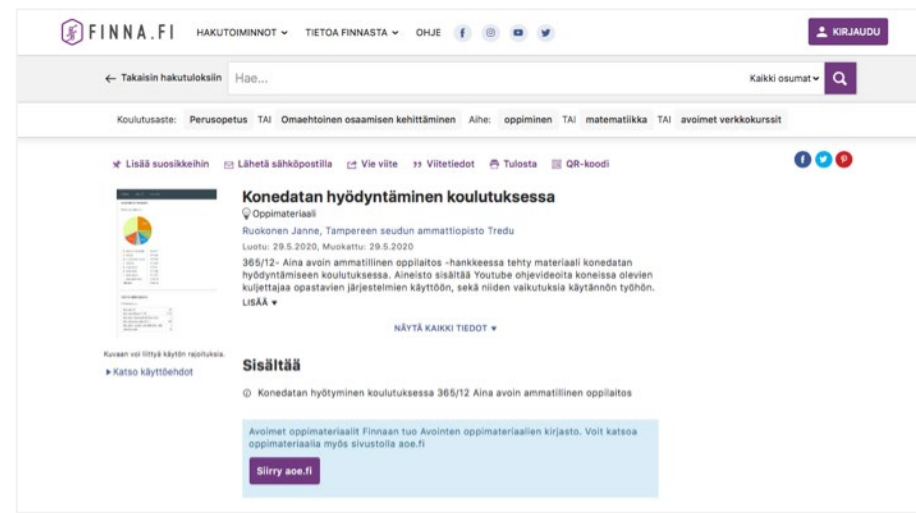
CC BY 4.0 Mitä merkintä tarkoittaa?

Siirtyminen Aoe-sivustolle (1/2)

Merkittävät löydökset:

- Kehotus siirtyä Avointen oppimateriaalien kirjaston puolelle tuntui joissakin tapauksissa täysin ylimääräiseltä vaiheelta. Joissakin tapauksissa ihmetystä herätti se, miksei materiaalia voinut ladata suoraan Finnasta, kun sen kuitenkin pystyi lataamaan Aoe:sta.
- Aoe:n puolella materiaalin latausikoni oli kovin huomaamaton sivun oikeassa yläkulmassa. Näin ollen muutama ei olisi saanut ollenkaan ladattua oppimateriaalia, jota ei pystynyt lataamaan Finnan puolelta.

”Miksen käyttäisi suoraan tätä (aoe.fi)? En ihan ymmärrä, miksi pitää olla kaksi linkkiä: Finna ja aoe.fi? Mikä lisäarvo sillä on, että siirryn aoe:hen?” – opettaja, mies, 42v.

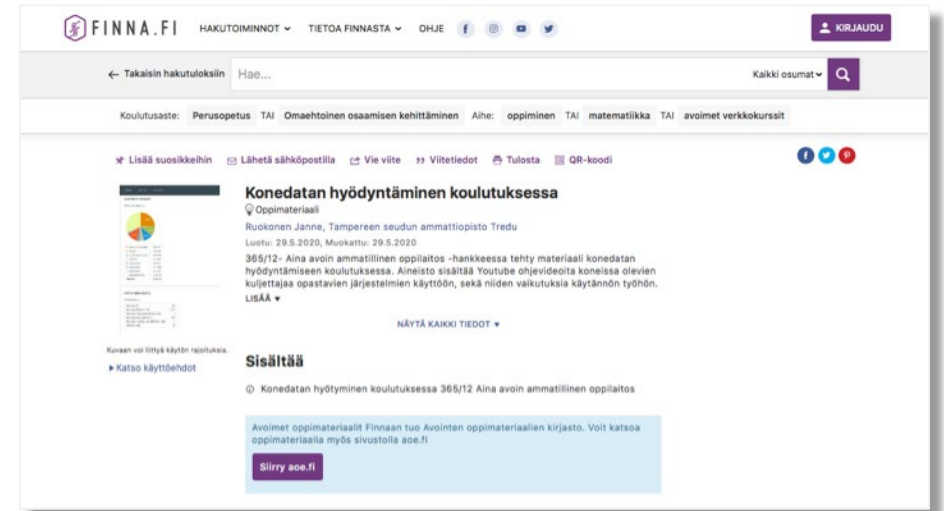

Siirtyminen Aoe-sivustolle (2/2)

Häiritsevät löydökset:

- Oppimateriaaleista löytyi paljon tietoa jo Finnan puolelta. Ihmetystä herätti, mitä Avointen oppimateriaalien kirjasto tarjoaa lisää, kun sinne kehoitettiin siirtymään niin näkyvästi. Finnan ja Aoe:n yhteyttä toisiinsa ei ymmärretty.
- Jos käyttäjä siirtyi oppimateriaalin Aoe-sivulle ja avasi tai latsi linkin sieltä, siirtymiä sivulta toiselle tuli jo paljon.

”Olenko enää edes hakemassani materiaalissa? On aina vähän pelottavaa, kun joutuu klikkailemaan moneen paikkaan. Kun on klikannut monta kertaa, pelottaa, että on mennyt jonnekin liian pitkälle, lisenssin ulkopuolelle.”
– opettaja, nainen, 54v.

The screenshot shows the FINNA.FI search results page. The search term is 'Konedatan hyödyntäminen koulutuksessa'. The results show a document by Jukka Ruokonen from Tampereen seudun ammattiopisto TREDU, published on 29.5.2020. The document is a 365/12- Aina avoin ammatillinen oppilaitos -hankkeesta tehty materiaali. The page includes a search bar, navigation links, and a 'Siirry aoe.fi' button.

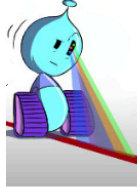
The screenshot shows the Avoimen oppimateriaalien kirjasto page. The search term is 'Konedatan hyödyntäminen koulutuksessa'. The results show a document by Jukka Ruokonen from Tampereen seudun ammattiopisto TREDU, published on 29.5.2020. The document is a 365/12- Aina avoin ammatillinen oppilaitos -hankkeesta tehty materiaali. The page includes a search bar, navigation links, and a 'Kopioi' button.

Aineiston metatiedot (1/2)

Kaikki klikkasivat jossain vaiheessa aineiston metatiedot kokonaan auki ja tarkastelivat niitä tarkemmin.

Häiritsevät löydökset:

- Metatiedot koettiin sinänsä tärkeiksi, mutta niiden esitystapaa voisi selkeyttää. Erityisesti oppimateriaalien kohdalla materiaalin sisältöä ja laatua pidettiin tärkeämpänä kuin metatietoja.
- Kaikissa aineistoissa ei ollut täysin selvää, minkälaista materiaali oli ja kenelle se oli suunnattu. Kohderyhmä kyllä kertoi tästä jotakin, mutta ei aina riittävällä tasolla (esimerkiksi pelkkä “opettaja” – ala ja koulutusaste pitää katsoa toisista kohdista). Jos kohderyhmiä oli useampi, pääasiallinen kohderyhmä voisi olla merkittävä.

Kuvaan voi liittyä käytön rajoituksia.
► Katso käyttöehdot

Johdatus robotiikan opetukseen

📍 Oppimateriaali
Suomen Koodikoulu
Luotu: 12.12.2019, Muokattu: 12.12.2019
Oppimateriaalissa esitellään robotiikan ja automaation käsitteistöä, käsitellään arjen ja teollisuuden robotiikkaa nyt ja tulevaisuudessa.

Kieli

- suomi
- ruotsi
- englanti

Aiheet

- robotiikka
- automaatio
- sulautettu tietotekniikka
- ohjelmointi
- oppiminen

LISÄÄ ▾

Kohderyhmä

- Asiantuntija tai ammattilainen
- Opettaja

Pääasiallinen käyttö opetuksessa

- Itsenäinen opiskelu
- Opettajan materiaalit ja osaamisen kehittäminen

Koulutusaste

- Korkeakoulutus
- Omaehtoinen osaamisen kehittäminen
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus

Oppiaine / tutkinto / tieteenala

- Matematiikka
- Tietojenkäsittely ja informaatiotieteet

Oppimateriaalin tyyppi

- Harjoitus
- Projekti
- Simulaatio
- Teksti

Saavutettavuuden tukitoiminnot

- tekstivastine
- navigointi rakenteen avulla

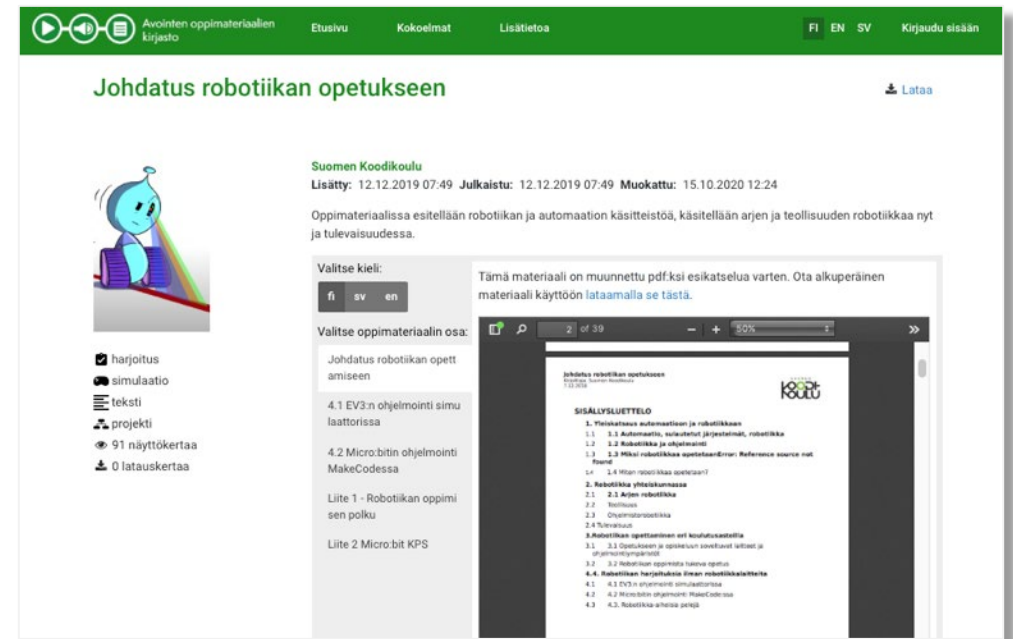
Saavutettavuuden esteet

- ei äänihaittaa
- ei väliähtelyhaittaa

Aineiston metatiedot (2/2)

Häiritsevät löydökset:

- Oppimateriaalin tyyppi -kohdassa oli asioita, jotka eivät olleet kaikille täysin selviä: millaista materiaalia sisältää esimerkiksi projekti, simulaatio, kokeellinen työskentely tai työkalu? Joku ehdotti, että samantapaiset ikonit kuin Aoe:n puolella voisivat auttaa ymmärtämään paremmin näiden merkitystä.
- Muutama käyttäjä ehdotti suoraan, että Finnan puolella näkyisi samantapainen materiaalin esikatselu kuin Aoe:n puolella. Esimerkiksi tietyyntyyppisissä oppimateriaaleissa pelkkä materiaalin etusivun kuva saattaisi jo antaa paremman kuvan siitä, missä muodossa sekä minkä tyylistä ja laatuista oppimateriaali on.

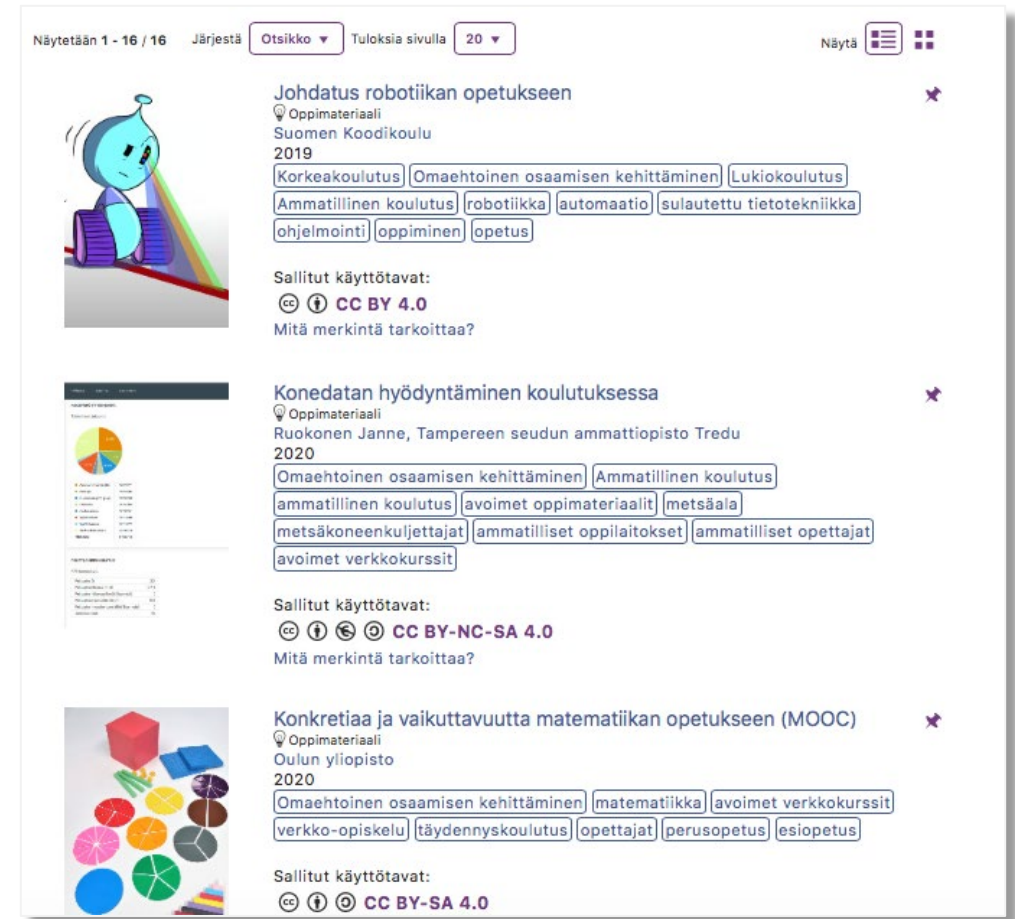

”Tärkeämpää on se sisältö: pitää olla oikeaa asiaa, oikealla tavalla.” – opettaja, mies, 42v.

Aineiston alkuperä

Häiritsevät löydökset:

- Avoimen oppimateriaalin tekijään ei kiinnitetty paljoakaan huomiota. Siitä kysyttäessä kaikki kuitenkin huomasivat ja ymmärsivät, kuka oppimateriaalin oli tehnyt. Vaikka tekijään ei sinänsä kiinnitetty erityistä huomiota, affiliaation näkyminen aineiston yhteydessä tekijän nimen lisäksi antaa varmasti osaltaan lisätietoja materiaalin tasosta.
- Se, mistä oppimateriaali tulee Finnaan, ei ollut selvää. Jos tekijäksi oli merkitty organisaatio (esimerkiksi jokin oppilaitos), sen oletettiin tulevan sieltä. Ainoastaan muutama käyttäjä ymmärsi kaiken Finnasta löytyvän oppimateriaalin tulevan ainoastaan Aoe:sta. Muut olettivat/toivoivat, että ne tulevat eri paikoista.

Näytetään 1 - 16 / 16 Järjestä Otsikko Tuloksia sivulla 20 Näytä

Johdatus robotiikan opetukseen ✖
Oppimateriaali
Suomen Koodikoulu
2019
Korkeakoulutus Omaehtoinen osaamisen kehittäminen Lukiokoulutus
Ammatillinen koulutus robotiikka automaatio sulautettu tietotekniikka
ohjelmointi oppiminen opetus
Sallitut käyttötavat:
CC BY 4.0
Mitä merkintä tarkoittaa?

Konedatan hyödyntäminen koulutuksessa ✖
Oppimateriaali
Ruokonen Janne, Tampereen seudun ammattiopisto Tredu
2020
Omaehtoinen osaamisen kehittäminen Ammatillinen koulutus
ammatillinen koulutus avoimet oppimateriaalit metsäala
metsäkoneenkuljettajat ammatilliset oppilaitokset ammatilliset opettajat
avoimet verkkokurssit
Sallitut käyttötavat:
CC BY-NC-SA 4.0
Mitä merkintä tarkoittaa?

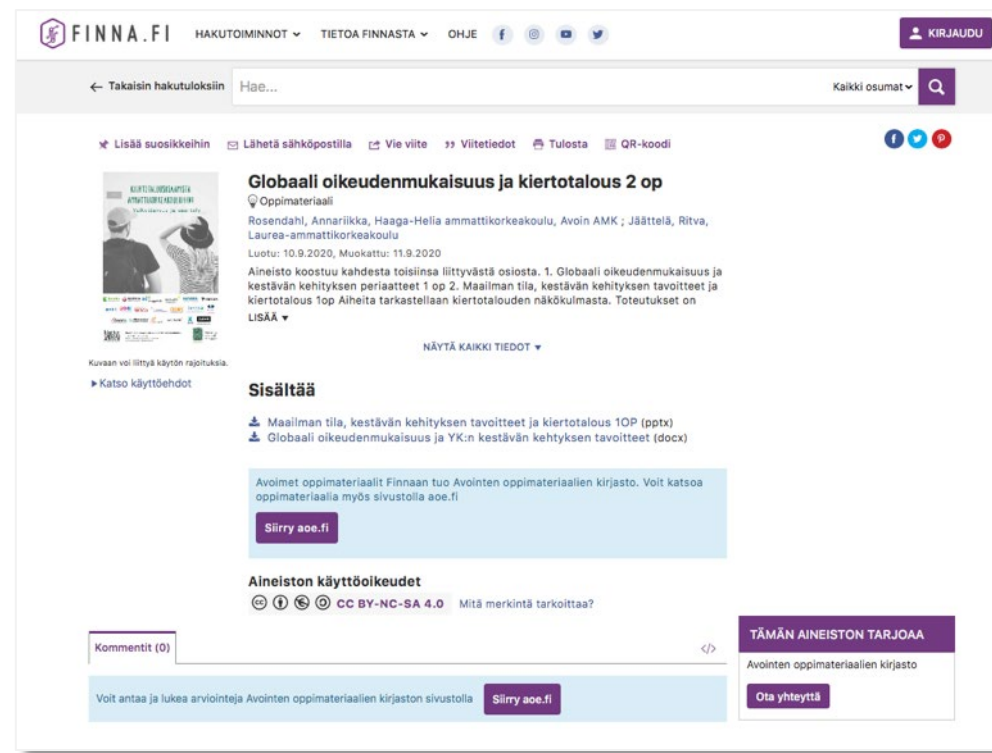
Konkretiaa ja vaikuttavuutta matematiikan opetukseen (MOOC) ✖
Oppimateriaali
Oulun yliopisto
2020
Omaehtoinen osaamisen kehittäminen matematiikka avoimet verkkokurssit
verkko-opiskelu täydennyskoulutus opettajat perusopetus esiopetus
Sallitut käyttötavat:
CC BY-SA 4.0

2.4 Oppimateriaalin käyttöoikeudet

Oppimateriaalin käyttöoikeudet (1/2)

Merkittävät löydökset:

- Oppimateriaalikohtaisia käyttöoikeuksia ei aina huomattu aineistosivulla. Merkinnyt sijaitsivat sivulla hyvin alhaalla, vasta aineistolinkin jälkeen.
- Moni huomasi kuvan alla olevan ”Katso käyttöehdot” -linkin ja klikkasi sitä. Kukaan ei ymmärtänyt linkin liittyvän vain kuvaan.
- Käyttöehdot-sivulta kaikki kuitenkin ymmärsivät, että jokaisessa aineistossa pitäisi olla tarkemmat aineistokohtaiset käyttöoikeudet. Osa ei kuitenkaan löytänyt niitä ilman ohjausta.

The screenshot shows the Finna.fi website interface. At the top, there is a navigation bar with the Finna.fi logo, search options, and a 'KIRJAUDU' button. Below the navigation bar is a search bar and a 'Kaikki osumat' dropdown. The main content area features a list of items, with the selected item being 'Gloaali oikeudenmukaisuus ja kiertotalous 2 op'. The item details include the author 'Rosendahl, Annariikka, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Avoin AMK ; Jäättelä, Ritva, Laurea-ammattikorkeakoulu', the creation date '10.9.2020', and the update date '11.9.2020'. The description states that the material consists of two parts: '1. Gloaali oikeudenmukaisuus ja kestävä kehitys periaatteet 1 op' and '2. Maailman tila, kestävä kehitys tavoitteet ja kiertotalous Top Aiheita tarkastellaan kiertotalouden näkökulmasta. Toteutukset on LISÄÄ'. Below the description is a 'NÄYTÄ KAIKKI TIEDOT' button. The 'Sisältää' section lists two files: 'Maailman tila, kestävä kehitys tavoitteet ja kiertotalous 1OP (pptx)' and 'Gloaali oikeudenmukaisuus ja YK:n kestävä kehitys tavoitteet (docx)'. A blue box contains the text: 'Avoimet oppimateriaalit Finnaan tuo Avointen oppimateriaalien kirjasto. Voit katsoa oppimateriaalia myös sivustolla aoe.fi' with a 'Siirry aoe.fi' button. The 'Aineiston käyttöoikeudet' section shows the Creative Commons license 'CC BY-NC-SA 4.0' and a link to 'Mitä merkintä tarkoittaa?'. At the bottom, there is a 'Kommentit (0)' section and a 'TÄMÄN AINEISTON TARJOAA' box with the text 'Avointen oppimateriaalien kirjasto' and a 'Ota yhteyttä' button.

Oppimateriaalin käyttöoikeudet (2/2)

Positiiviset löydökset:

- Käyttöoikeusmerkinnät eivät olleet monellekaan tuttuja. Nekin, joille olivat, muistivat niitä harvoin kunnolla. Siksi olikin hyvä, että merkinnöistä pääsi linkin kautta lukemaan tarkemmin.
- Myös siitä pidettiin, että aineistojen käyttöoikeusmerkinnät näkyivät suoraan hakutulostassakin.
- Käyttäjät kommentoivat, että sivu tuntui ylipäänsä luotettavalta, joten tarkkoja tietoja käyttöoikeuksista (tai varsinkaan niiden selityksistä) ei heti kaivattu.

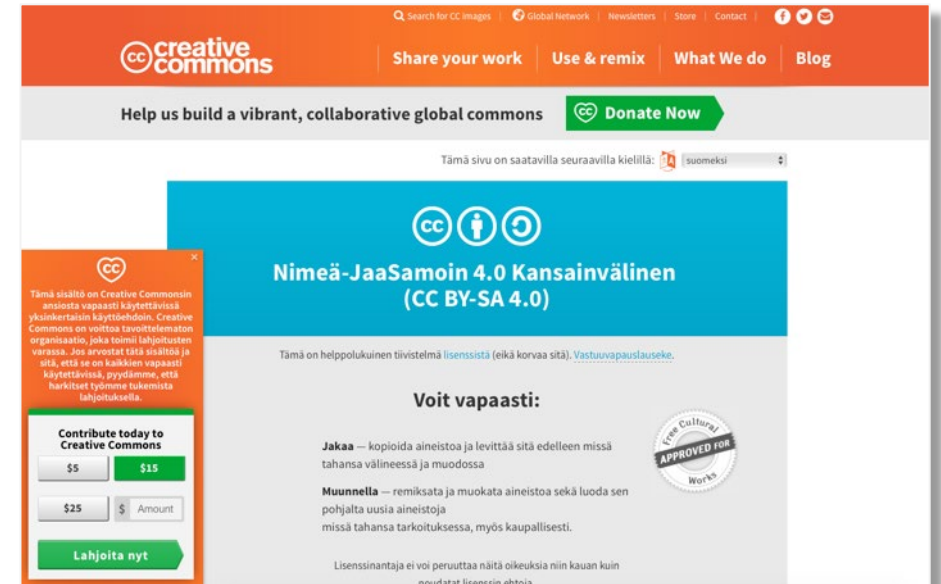
”Vaikuttaa turvalliselta sivustolta, jossa tekijänoikeusasiat on kunnossa.” – opettaja, mies, 25v.

The screenshot shows a search interface for open learning materials. At the top, there are tabs for 'Kaikki aineistot' and 'Avoimet oppimateriaalit'. Below this, a message states: 'Avoimet oppimateriaalit -välilehdeltä löydät Avointen oppimateriaalien kirjastoon tallennettuja avoimia oppimateriaaleja. Käytössäsi on koulutukseen kohdennetut hakurajaimet.' The search results are displayed in a grid. On the left, there are filters for 'RAJAA HAKUA', 'SALLITUT KÄYTTÖTAVAT', 'KOHDERYHMÄ', 'KOULUTUSASTE', 'OPPIMATERIAALIN TYYPI', and 'OPPIAINE/ TUTKINTO/ TIETEENA'. The main content area shows two search results. The first result is 'Kaupunkiviihly, kestävä yhdyskunta ja kiertotalous' by Asikainen, Eveiliina, Tampereen ammattikorkeakoulu 2020. It includes tags for 'Korkeakoulutus', 'Omaehtoinen osaamisen kehittäminen', 'Lukiokoulutus', 'Ammatillinen koulutus', 'kiertotalous', 'kaupunkiviihly', and 'lakamistalous'. The second result is 'Globaali oikeudenmukaisuus ja kiertotalous 2 op' by Rosendahl, Annariikka, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Avoin AMK; Jäättelä, Ritva, Laurea-ammattikorkeakoulu 2020. It includes tags for 'Korkeakoulutus', 'kiertotalous', 'vaikuttaminen', and 'säätely'. Both results show 'Sallitut käyttötavat' and a 'CC BY-NC-SA 4.0' license.

Käyttöoikeusmerkkien selitykset (1/2)

Häiritsevät löydökset:

- Moni hämmentyi päädyttyään aineiston käyttöoikeuksien yhteydessä olevasta ”Mitä merkintä tarkoittaa?” -linkistä Creative Commons -sivulle. Yksi käyttäjä hämäytyi täysin sivun lahjoituspyynnöistä.
- Kukaan ei ymmärtänyt otsikon perusteella sitä, mistä käyttöoikeudessa oli kysymys. Monelta jäi myös huomaamatta alempana sivulla oleva Seuraavilla ehdoilla -kohta.
- Moni toivoi suoria selityksiä kullekin käyttöoikeusmerkille. Osa löysikin ne myöhemmin Finna Luokkahuoneesta ja toivoi, että tämän tyyppiset selitykset olisivat suoraan näkyvissä tai avattavissa aina käyttöoikeusmerkintöjen yhteydessä.

Käyttöoikeusmerkkien selitykset (2/2)

Positiiviset löydökset:

- Creative Commons -sivua tarkemmin selatessa kaikille kuitenkin selvisi, mihin ja miten materiaalia saa käyttää. Vaikka siis sivun otsikko oli epäselvä, selitykset olivat selkeitä ja napakoita.
- Finna Luokkahuoneesta löytyvät selitykset miellyttivät monia. Näitä kannattaisi hyödyntää enemmänkin Finnan sisäisesti. Esimerkiksi aineistojen käyttöoikeusmerkintöjen yhteydessä voitaisiin ohjata käyttäjä näihin ulkoisen Creative Commons -sivun sijaan. Moni koki eri sivujen välillä hyppimisen hankalaksi ja toivoi suoraa selitystä merkeille, joten paras ratkaisu voisi olla jonkinlainen auki klikattava selitys merkinnöille suoraan niiden kontekstissa.

	CC 0: Vapaa käyttö.
	BY: Nimeä tekijä ja muut nimettäväksi mainitut tahot.
	NC: Kaupallinen käyttö on kielletty.
	ND: Muokkaaminen on kielletty.
	SA: Julkaise muokattu jatkoteos samalla lisenssillä kuin alkuperäinen aineisto.

Käytä aineistoa näin – esimerkkejä

CC BY 4.0

- Nimeä aina tekijä ja muut nimettäväksi mainitut tahot (esim. aineistoa säilyttävä organisaatio tai kokoelma).
- Merkitse alkuperäisen aineiston lisenssi. Tarjoa linkki aineistoon ja CC-lisenssin viralliseen kuvaukseen, jos esitystapasi tämän mahdollistaa.
- Saat muokata aineistoa. Merkitse mitä muutoksia teit (esim. kuvaa rajattu).
- Kaupallinen käyttö on sallittua. Huomioi kuitenkin, että aineistojen käyttäjällä on vastuu tekijänoikeuksien ja yksityisyydensuojan kunnioittamisesta. Esimerkiksi jos kuvissa esiintyy elossa olevia henkilöitä, on kuvien käyttö markkinoinnissa tai mainonnassa kielletty ilman kuvassa olevan henkilön suostumusta.

 Lisätietoja Creative Commonsin verkkosivulta

CC BY-NC 4.0

CC BY-NC-ND 4.0

CC BY-NC-SA 4.0

2.5 Finna Luokkahuone

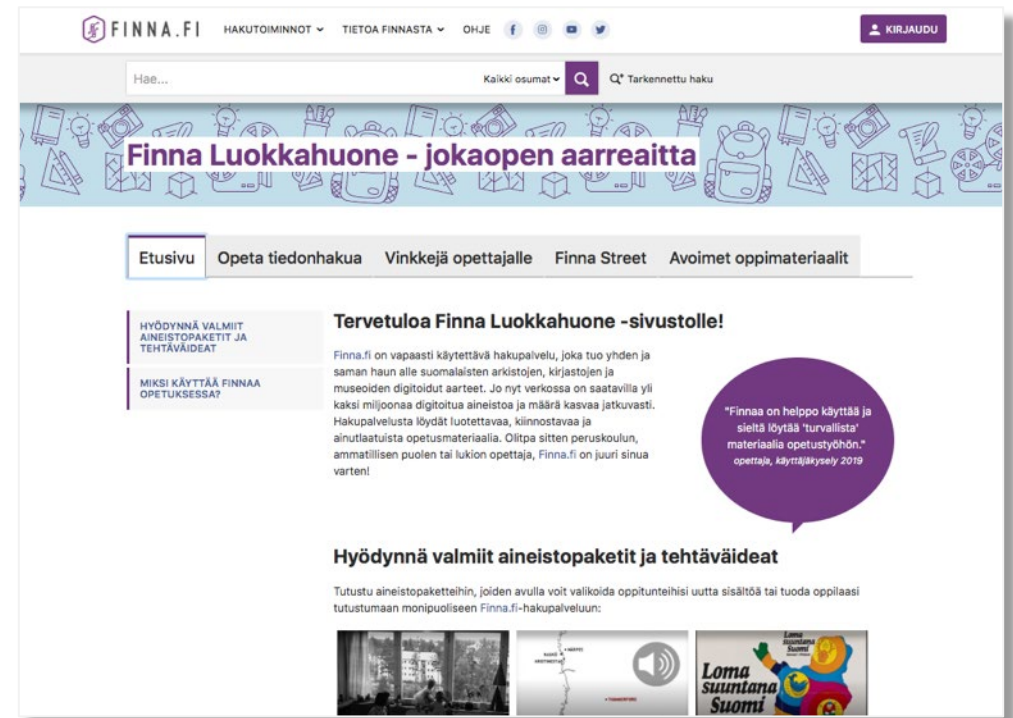
Finna Luokkahuone

Positiiviset löydökset:

- Finna Luokkahuoneen sisältö oli sitä, mitä moni opettaja kaipasi: valmiita tehtäväkokonaisuuksia ja ideoita. Luokkahuone ymmärrettiin paikaksi, jossa on koottuna palvelusta löytyviä aineistokokonaisuuksia, joiden ympärille on rakennettu valmiita tehtäväideoita.
- Luokkahuoneen ilme koettiin visuaalisesti miellyttävämmäksi kuin Finnan perushakunäkymien.

Häiritsevät löydökset:

- Harva kuitenkaan koki tällä hetkellä tarjolla olevan aineiston hyödylliseksi oman työnsä kannalta.
- Osa myös toivoi Luokkahuoneen oleva paikka, johon oppilaat voisivat mennä omatoimisesti tekemään tehtäviä. Luokkahuone koettiin nyt kuitenkin vain opettajien käyttöön ja liian monimutkaiseksi oppilaille.

”Opettajat kaipaavat valmiita tehtäviä, mutta käytännössä valmiit tehtävät harvoin toimivat sellaisinaan.” – opettaja, nainen, 35v.

Muistiinpanot

Merkittävät löydökset:

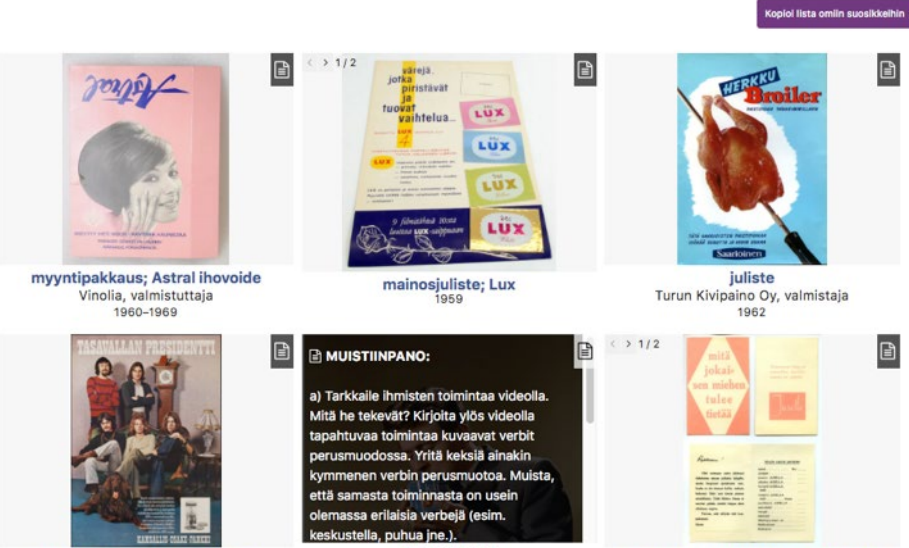
- Kukaan ei omatoimisesti huomannut tai ymmärtänyt muistiinpano-painiketta Finna Luokkahuoneen aineistokuvien yhteydessä. Muutama oikein etsimällä etsi sen takana olevaa tietoa, mutta ei tajunnut ikonia toiminnalliseksi. Sen oletettiin muun muassa olevan pelkkä aineiston tyypistä kertova ikoni.

Häiritsevät löydökset:

- Muistiinpanojen sisältö vaihteli: joissakin kohdissa tehtävänannot oli esitetty suoraan sivulla tekstinä, osassa ne olivat muistiinpanojen takana. Nämä olisi hyvä yhtenäistää niin, että varsinaiset tehtävänannot ja -ideat ovat helposti löydettävissä. Nämä kun olivat monen opettajan mielestä sivuston parasta antia.

Potentiali on moduksista harvinaisin. Sen avulla kuvataan asioita, jotka tapahtuvat ehkä, todennäköisesti tai mahdollisesti. Potentiali on hyvin harvinaisen modus. Sen tunnuksia ovat -ne-, -le-, -re- ja -se-. Sillä on kaikki seitsemän persoonamuotoa mutta vain kaksi alkamuotoa: preesens ja perfekt. Olla-verbi muuttuu potentiaalisissa muotoon liene-.

Kopioi lista omiin suosikkeihin

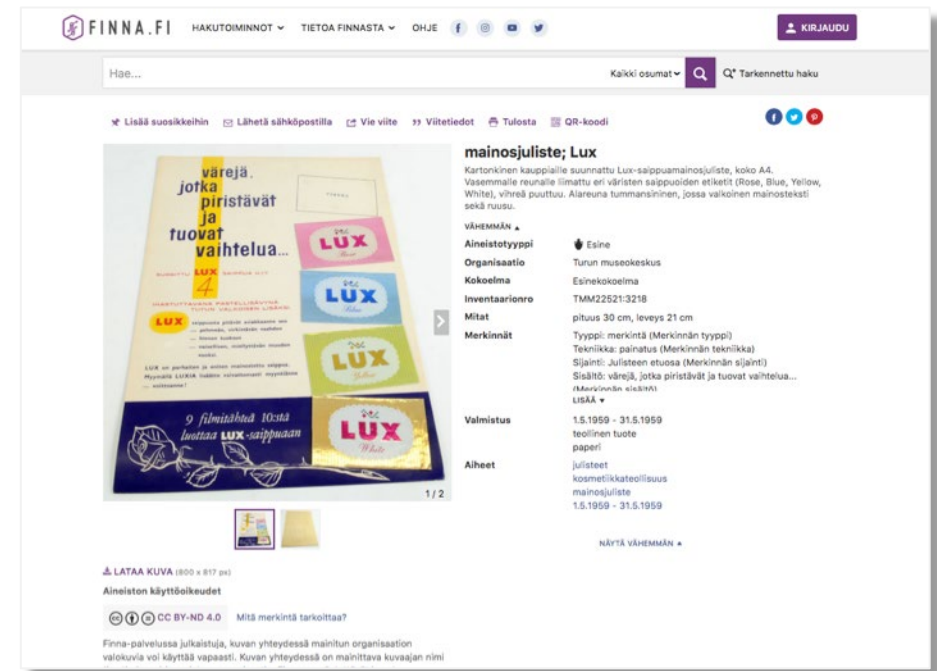

Thumbnail	Title	Creator	Year
	myyntipakkaus; Astral ihovoide	Vinolia, valmistaja	1960-1969
	mainosjuliste; Lux		1959
	juliste	Turun Kivipaino Oy, valmistaja	1962
	Tasavallan presidentti; mainos	, valmistaja	1970
	MUISTIINPANO: a) Tarkkalle ihmisten toimintaa videolla. Mitä he tekevät? Kirjoita ylös videolla tapahtuvaa toimintaa kuvaavat verbit perusmuodossa. Yritä keksiä ainakin kymmenen verbin perusmuotoa. Muista, että samasta toiminnasta on usein olemassa erilaisia verbejä (esim. keskustella, puhua jne.).	Onnen kahvi G.W. Sohlberg Oy Ab, fds ; G.W. Sohlberg	LISÄÄ ▼ 1959
	Jusella - Mitä jokaisen miehen tulee t...	Turun Kivipaino Oy, valmistaja	1957

Aineistopaketit

Häiritsevät löydökset:

- Aineistojen kuvat veivät usein huomion muulta sisällöltä. Tämä osaltaan vaikeutti kaiken tarjolla olevan materiaalin ja varsinaisen tehtävänannon löytämistä.
- Joillakin aineistopaketti-sivuilla oli hyvin paljon tekstiä, joten oleellinen voi helposti jäädä huomaamatta. Sivun silmäiltävyys olisi tärkeää. Esimerkiksi erilaiset auki klikattavat elementit auttavat tässä.
- Moni meni aineistosivulle, koska kuva houkutteli klikkaamaan. Se ei kuitenkaan varsinaisen tehtävän kannalta ollut kovin hyödyllinen. Luokkahuoneen osalta se onkin aika toisarvoinen, lähinnä vain materiaalin lataamista varten. Sekin on usein hyvin huomaamaton aineistosivulla.

"Miksi teksti on näin pientä sutturaa?" – opettaja, nainen, 56v.

Tehtäväideat

Positiiviset löydökset:

- Valmiit aineistopaketit ja tehtäväideat ilahduttivat monia, vaikka he eivät välttämättä löytäneetkään juuri omaan oppiaineeseensa liittyvää materiaalia.
- Vastausten löytyminen tehtäviin oli tärkeää. Joku ehdotti jopa automaattista tarkastusta, jos oppilaat voisivat itsenäisesti tehdä tehtäviä palvelussa.
- Tehtävien esittämiseen aineistopaketeissa oli kokeiltu eri vaihtoehtoja: ”Tehtäväideat” omana välilehtenään, ”Pohdittavaa oppitunnille” avautuvina tekstilaatikkoina, ja Muistiinpano-painikkeena kuvien yhteydessä. Näitä kaikkia ei käyty testissä läpi, mutta toimivin ratkaisu lienee sellainen, jossa tehtäväideoihin pääsy on selkeästi esillä, mutta tekstit eivät ole näkyvillä. Tällöin silmäilemällä saa helposti kokonaiskuvan aineistosta ja kiinnostuksen herättyä varsinaisen tehtävänannon voi klikata esiin tarkempaan tarkasteluun.

Kohderyhmä:

Yläkoulu: historia

Lukio: historia

Pohdittavaa oppitunneille:

- Ketkä näyttävät lähteneen siirtolaisiksi ja miksi?
- Minkälaisena siirtolaisten työ näyttää kuvien perusteella?
- Miten nykypäivän siirtolaisuus eroaa 1900-luvun alun siirtolaisuudesta?

Aineisto **Tehtäväideat**

Tehtäväideat on suunniteltu antamaan ideoita siihen, kuinka voit tarkastella aineistopakettia. Voit lähestyä aihetta valitsemalla tehtävistä yhden tai useamman. Tehtävät voi tehdä yksilö-, pari- tai ryhmätehtävinä. Muokkaa tehtäväideoita eri oppiasteisiin ja oppiaineisiin haluamalla tavalla.

Ketkä lähtivät siirtolaisiksi ja miksi? - perehtymistä Siirtolaisuustilastoon vuosilta 1900-1902

Ketkä lähtivät siirtolaisiksi ja miksi? - lehtiartikkelin ja matkakirjan tulkintaa

Valokuvat lähteinä - siirtolaisvalokuvien tulkintaa ja analysointia

Historiallisen empatian harjoittelua siirtolaiskuvien avulla

Suomalaisten siirtolaisuus Amerikkaan ennen 1900-luvun vaihdetta

Vastaukset

Opeta tiedonhakua

Positiiviset löydökset:

- Kaikki kokivat Opeta tiedonhakua -osion tärkeäksi ja hyödylliseksi. Se koettiin tiedoksi, josta voi olla hyötyä kenelle tahansa.
- Videomateriaalit saivat kiitosta, vaikka kukaan ei varsinaisesti niitä testissä katsanutkaan. Niiden koettiin kuitenkin olevan tätä päivää ja herättävän kiinnostusta tekstin rinnalla.
- Sivulta löytyvät käyttöoikeudet olivat myös hyödyllistä tietoa ja juuri siinä muodossa, missä niiden toivottiinkin olevan.

The screenshot shows the Finna.fi website interface. At the top, there is a navigation bar with the Finna.fi logo, menu items like 'HAKUTOIMINNOT', 'TIETOA FINNASTA', and 'OHJE', and social media icons. A search bar is present with the text 'Hae...' and a search button. Below the search bar, there is a banner for 'Finna Luokkahuone - jokaopen aarreaitta' with various educational icons. The main content area has a navigation menu with 'Etusivu', 'Opeta tiedonhakua', 'Vinkkejä opettajalle', 'Finna Street', and 'Avoimet oppimateriaalit'. The 'Opeta tiedonhakua' section is active, displaying the title 'Opeta tiedonhakua turvallisesti' and a list of bullet points. A quote bubble on the right says: "On ihanaa voida hakea asiallista aineistoa näin helposti!" attributed to 'opettaja, käyttöäikysely 2019'. At the bottom, there is a purple banner with the text 'Näin haen aineistoa Finna.fi-hakupalvelussa' and icons for 'Watch later' and 'Share'.

Vinkkejä opettajalle

Häiritsevät löydökset:

- Osa kävi (kannustettuna) läpi kaikki Finna Luokkahuoneen välilehdet ja huomasi Vinkkejä opettajalle -osiosta palvelussa olevan myös suosikkilistoja. Tätä pidettiin ihan kivana lisänä, mutta monikaan ei uskonut tallentavansa mitään palvelun suosikkeihin. Jos asian halusi itselleen talteen, monella oli siihen omat muut keinonsa.

Positiiviset löydökset:

- Joku huomasi alempana sivulla olevien kuvien toiminnallisuuden, jossa kuvista saa lisätietoja viemällä hiiren sen päälle. Tätä ehdotettiin käytettävän muuallakin, esimerkiksi muistiinpanojen kohdalla, jotta ne huomattaisiin.

Avoimet oppimateriaalit Luokkahuoneessa

Merkittävät löydökset:

- Avoimet oppimateriaalit huomattiin myös Finna Luokkahuoneen puolella. Tätä kautta kokonaisuuteen oli kuitenkin hyvin hankala edetä: ”Valmis hakutulos” -linkkiä ei huomattu eikä ymmärretty. Esimerkki-aineisto vei kaiken huomion. Vaikka kaikki ymmärsivät, että ne olivat vain esimerkkejä ja jostain löytyy lisää materiaalia, sitä ei ollut helppo löytää.
- Jo saavutettavuuden kannalta sivun linkit eivät voi olla samannimisiä. ”Valmis hakutulos” -linkki ei kerro ollenkaan, mihin se vie.

Positiiviset löydökset:

- Ilahduttavaa oli, että muun muassa ammatilliseen koulutukseen tuntui löytyvän tätä kautta oppimateriaalia. (Sen vähyyks oli kuitenkin pettymys.)

The screenshot shows the 'Finna Luokkahuone - jokaopen aarreaitta' website. The navigation bar includes 'Etusivu', 'Opeta tiedonhaku', 'Vinkkejä opettajalle', 'Finna Street', and 'Avoimet oppimateriaalit'. A sidebar on the left lists categories: OMAEHTOINEN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN, KORKEAKOULUTUS, AMMATILLINEN KOULUTUS, LUKIOKOULUTUS, YLÄKOULU, ALAKOULU, and VARHAISKASVATUS. The main content area is titled 'Avointen Oppimateriaalien kirjaston aineistot Finna.fi:ssä' and contains text about the open learning materials library. Below this, there are sections for 'Omaehtoinen osaamisen kehittäminen' and 'Valmis hakutulos'. A list of search results is shown, including 'Yhteistyö ja ammatilliset ...', 'YRITÄ! Johdatus yrittäjyy...', and 'Tietokoneen kokoaminen ...'.

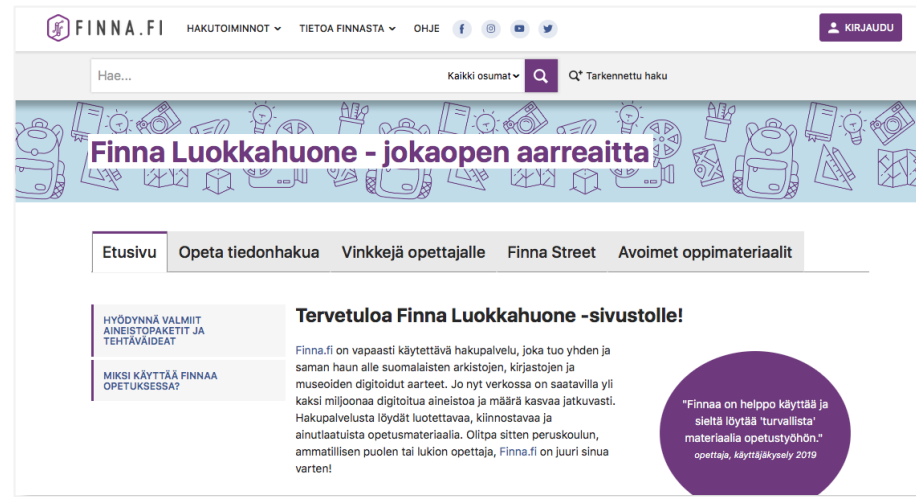
”Mihin menen seuraavaksi, jos nämä esimerkit ei kiinnosta? Vai onko tämä vaan esittelysivusto?” – opettaja, nainen, 54v.

”Välilehti (Luokkahuoneessa) antaa ymmärtää, että täällä olisi enemmän materiaalia ja tehtäviä, ei vain linkejä avoimiin materiaaleihin.” – opettaja, mies, 42v.

Navigoiminen Luokkahuoneessa (1/2)

Häiritsevät löydökset:

- Luokkahuoneen navigaatorakenne tuotti hieman hankaluuksia. Kahden eri navigaatiotyylin käyttö – välilehdet ylhäällä ja hyppylinkit sivun vasemmalla laidassa – saavat käyttäjän usein unohtamaan mitä kaikkea sivustolta löytyy. Välilehdet helposti unohtuvat, kun sivussa on jo navigaatio.
- Moni klikkasi vasemman reunan hyppylinkeissä kohtaa, jossa jo oli. Tämä johtui osin siitä, että muuta reittiä etenemiseen ei huomattu ja sieltä toivottiin löytyvän jotain lisää. Osasy syy saattoi olla myös se, ettei sivunavigaatioissa näy mitenkään, missä kohdassa sivua ollaan, joten niitä ei ymmärretä hyppylinkeiksi.
- Luokkahuoneen navigaatio myös katoaa täysin siirryttäessä aineistopaketteihin. Käyttäjät tosin osasivat palata etusivulle Takaisin-linkistä.

The screenshot shows the top part of the Finna Luokkahuone website. At the top, there is a navigation bar with the Finna logo, search options, and social media icons. Below this is a search bar and a navigation menu with items like 'Etusivu', 'Opeta tiedonhaku', 'Vinkkejä opettajalle', 'Finna Street', and 'Avoimet oppimateriaalit'. The main content area features a large banner with the title 'Finna Luokkahuone - jokaopen aarreaitta' and a decorative border of school-related icons. Below the banner, there are several sections: a 'Tervetuloa Finna Luokkahuone -sivustolle!' message, a 'HYÖDYNNÄ VALMIIT AINEISTOPAKETIT JA TEHTÄVÄIDEE' section, and a 'MIKSI KÄYTTÄÄ FINNAA OPETUKSESSA?' section. A purple circular callout on the right says 'Finna on helppo käyttää ja siitä löytää "turvallista" materiaalia opetustyöhön."

The screenshot shows the search results page on the Finna Luokkahuone website. On the left, there is a sidebar with a list of education levels: 'OMAehtoisen osaamisen kehittäminen', 'KORKEAKOULUTUS', 'AMMATILLINEN KOULUTUS', 'LUKIOKOULUTUS', 'YLÄKOULU', 'ALAKOULU', and 'VARHAISKASVATUS'. The main content area displays search results for 'Globaali oikeudenmukaisu...' and 'Syväoppimisen suunnittel...'. Below the results, there is a section for 'Ammatillinen koulutus' with a description and a 'Valmis hakutulos' section. At the bottom, there are several image thumbnails representing different educational materials.

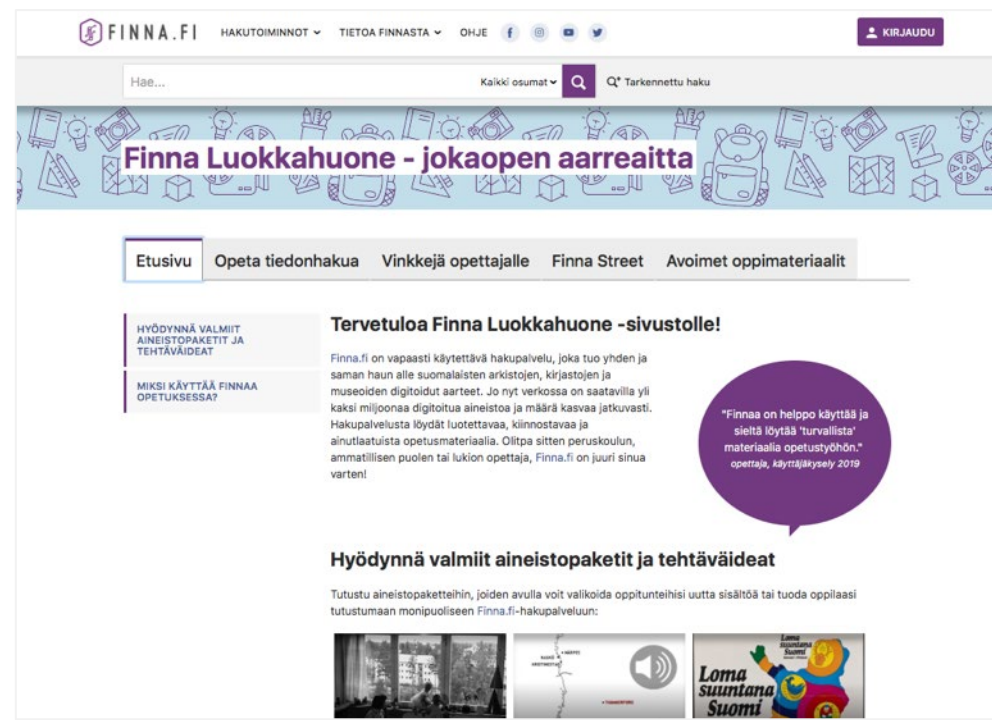

The screenshot shows the search results page on the Finna Luokkahuone website for the query 'Mainoskuvastoa sotien jälkeen'. The page features a large banner with the title 'Finna Luokkahuone - jokaopen aarreaitta' and a decorative border of school-related icons. Below the banner, there is a section for 'Mainoskuvastoa sotien jälkeen' with a description of the material. The description mentions that the material is a collection of Finnish advertisements from the 1970s, reflecting the social and economic changes of that time.

Navigoiminen Luokkahuoneessa (2/2)

Häiritsevät löydökset:

- Finna Luokkahuoneen suhde muuhun Finna-palveluun hämärtty helposti. Luokkahuone on ikään kuin minisivusto Finna.fi-sivuston sisällä. Kun tästä ”minipalvelusta” pääsee myös muihin ”minipalveluihin”, kuten Finna Streetiin ja Avoimiin oppimateriaaleihin, käyttäjän on hyvin vaikea hahmottaa kokonaisuutta. Joku jopa kokeili hakea aineistoa Finna Luokkahuoneesta sivuston hakukentän kautta.
- Finna Luokkahuoneen ensimmäinen välilehti on nimetty ”Etusivuksi”, vaikka se ei vie koko palvelun etusivulle. Välilehti olisi hyvä nimetä jotenkin kuvaavammin esimerkiksi aineisto- tai tehtäväpaketeiksi. Tervetuloa-osion voisi jopa siirtää välilehtirakenteen yläpuolelle. Tämä voisi helpottaa hahmottamaan Luokkahuoneen rakennetta paremmin.

3. Johtopäätökset

Digitalist

Avoimet oppimateriaalit löytyivät, mutta niitä ei täysin ymmärretty

- Avoimet oppimateriaalit koettiin mielenkiintoisena lisänä Finnaan. Monelle oli kuitenkin lopulta pettymys, kuinka vähän niitä Finnasta löytyi.
- Moni toivoi sivustolle lyhyttä esittelyä siitä, millaista oppimateriaalia sieltä löytyy. Avoimet oppimateriaalit -käsitteen avaamisesta olisi myös hyötyä asian hahmottamisen suhteen.
 - Finnasta löytyvien avointen oppimateriaalien ja Avointen oppimateriaalien kirjaston yhteyttä oli vaikea ymmärtää. Vain muutama käyttäjä ymmärsi, että Finnasta löytyy ainoastaan Aoe:n tarjoamia oppimateriaaleja. Muut olettivat (ja toivoivat), että oppimateriaalia löytyy laajasti eri paikoista.
- Vaikka ajatuksena avoimet oppimateriaalit koettiin hyödyllisenä, käytännössä niiden hyödyntäminen saattaa olla aikaa vievää. Moni sanoi käyttävänsä muiden tuottamaa materiaalia vain soveltuvien osien ja halusi muokata materiaalin omaan opetukseen sopivaksi.
 - Oppimateriaalien esitystapa ja laatu on tärkeää. Finnasta ei kuitenkaan saanut kunnon käsitystä materiaalin muodosta ja sisällöstä ilman sen avaamista tai lataamista.

Oppimateriaaliin pääsy ja käyttöoikeudet eivät aina olleet selkeitä

- Avoimeen oppimateriaaliin pääsy tuotti osalle hankaluuksia. Sen oletettiin olevan näkyvissä selkeästi heti aineistosivun alkupuolella. Varsinkin yksittäinen materiaalilinkki hukkuu helposti muun tiedon sekaan ja painui välillä sivulla hyvin alas.
 - Aoe.fi:hin siirtymistä korostetaan aineistosivulla tarpeettomasti. Se tuntui täysin turhalta vaiheelta, eikä sen roolia täysin ymmärretty.
- Eri sivustoille siirtyminen tuntui ylipäänsä väsyttävältä ja hankaloitti hahmottamista. Toiveena oli, että kaikki materiaalit saisi suoraan Finnasta ilman, että niitä varten tarvitsisi siirtyä muualle tai kirjautua mihinkään.
- Aineiston käyttöoikeusmerkintöjä ei aina huomattu sivun alareunassa. Linkitettyä Creative Commons -sivua joutui lukemaan tarkkaan, jotta sen ymmärsi. Finna Luokkahuoneesta löytyvät selitykset käyttöoikeusmerkinnöille olivat selkeämmässä muodossa.

Rajausmahdollisuuksista pidettiin, mutta ne saattavat osin häiritä käyttöä

- Avointen oppimateriaalien haun rajausmahdollisuuksien runsaudesta pidettiin. Rajausvaihtoehdot eivät aina olleet täysin samanarvoisia toistensa kanssa. Välillä rajausvaihtoehdot olivat hyvin pitkiä listoja, joista oli vaikea löytää etsimäänsä.
- Varsinkin ensikäytössä erilaisten nostojen ja linkkien kautta päätyminen valmiiksi rajattuun hakunäkymään sekoitti käyttäjiä. Päällä olevia rajauksia ei aina huomattu sivun ylälaidassa, joten kokonaisuus hämärtyi ja palveluun saattoi eksyä.
 - Päällä olevien rajauksien poistaminen pitäisi tuoda lähemmäksi kohtaa, mistä niitä tehdään. Rajauksien toimintalogiikkaa ja niiden vaikutusta hakutuloksiin ja avainsanoihin tulisi selventää.
- Finnasta ei löydy kovin paljon avoimia oppimateriaaleja, joten rajauksien käyttö ei aina tuntunut kovin hyödylliseltä. Osa käyttäjistä oli hieman epävarma siitä, käyttikö rajauksia oikein ja rajasiko niitä käyttäessään jotain olennaista pois.

Finna Luokkahuoneessa mielenkiintoista sisältöä, mutta se oli osin piilossa

- Etusivun perusteella vain peruskoulunopettajat menivät Finna Luokkahuoneeseen. Muutkin kuitenkin löysivät sieltä kiinnostavaa sisältöä. Etusivulla tulisi tarkentaa, mitä kaikkea Luokkahuoneesta löytyy.
- Aineistopakettit ja tehtäväideat olivat sitä mitä opettajat kaipasivat. Finna Luokkahuoneesta löytyvät sisällöt eivät kuitenkaan sellaisenaan toimineet kuin muutamalle.
 - Tehtävien tulisi olla selkeämmin esillä, kuitenkin niin, että kokonaisuuden silmäiltävyys säilyy. Myös vastauksien tarjoaminen on tärkeää, jotta aineistopakettia pystyy aidosti hyödyntämään.
- Avoimet oppimateriaalit huomattiin Luokkahuoneessa. Esimerkkimateriaalit veivät huomion, eikä kaikkeen oppimateriaaliin vievää Valmis hakutulos -linkkiä huomattu tai ymmärretty.
 - Tällaisenaan avoimet oppimateriaalit eivät tarjoa paljoakaan lisäarvoa Luokkahuoneeseen. Jos niitä ei oteta huomioon Luokkahuoneen aineistopaketeissa ja tehtävissä, pelkkä rajattuun hakunäkymään linkitys tuntuu keinotekoiselta ja tuottaa lähinnä pettymyksen käyttäjille.

Palvelun käyttö oli sujuvaa, mutta sisältö ratkaisee

- Yleisesti Finnan käyttö oli suhteellisen sujuvaa. Avointen oppimateriaalien hakeminen ja selaaminen onnistui kaikilta ilman suurempia ongelmia.
- Varsinainen sisältö kuitenkin ratkaisee. Nyt sitä ei monenkaan tarkoituksiin löytynyt vielä riittävästi tai ollenkaan.
- Palvelun ulkonäköä pidettiin selkeänä, ”hakukonepalvelumaisena”. Varsinkin oppimateriaalien puolella ilme voisi olla houkuttelevampi, jotta aineistoa innostuisi selailemaan ja katsomaan. Finna Luokkahuoneen tyylistä pidettiin enemmän.
- Käyttäjien antamat SUS-arvot vaihtelivat suhteellisen laajasti sen mukaan, kuinka hyvin he löysivät itseään kiinnostavaa oppimateriaalia Finnasta. Peruskoulun- ja korkeakouluopettajat antoivat pääsääntöisesti parempia arvioita kuin toisen asteen opettajat ja itsenäiset opiskelijat. SUS-keskiarvo oli **61,7/100**.

Käyttäjakohtaiset SUS-arvot

Väittämä (arviointi 1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä)	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9
Käyttäisin Finnaa avointen oppimateriaalien hakemiseen.	2	4	5	4	4	2	4	5	4
Avoimen oppimateriaalin hakeminen oli tarpeettoman monimutkaista.	4	2	4	2	4	3	3	2	2
Avoimia oppimateriaaleja oli helppo löytää.	2	4	2	4	4	3	3	4	4
Avoimen oppimateriaalin löytämisessä oli epä johdonmukaisuuksia.	3	3	2	4	4	1	2	2	1
Avoimiin oppimateriaaleihin liittyvät hakutoiminnallisuudet olivat tarpeisiini sopivia.	2	4	4	3	4	5	4	5	4
Finnan hakutoimintojen käyttäminen vaatii paljon opettelua.	3	3	4	1	2	3	2	1	2
Finnasta löytyvät avoimet oppimateriaalit ovat minulle hyödyllisiä.	2	3	4	4	4	2	4	2	2
On helppo ymmärtää, kuinka avoimia oppimateriaaleja voi hyödyntää.	4	5	3	3	4	4	4	4	4
Jäin kaipaamaan lisätietoa avoimista oppimateriaaleista.	2	2	4	4	2	2	4	4	5
Luulen, että monet oivaltavat nopeasti, miten avoimia oppimateriaaleja voi löytää Finnasta.	4	4	4	2	4	3	4	5	3
SUS-arvot	45	70	55	57,5	65	60	65	75	62,5

Palvelu herätti kiinnostuksen oppimateriaalien julkaisemiseen

- Kukaan osallistujista ei ollut jakanut oppimateriaaliaan avoimesti verkossa; ainoastaan oppilaitosten sisäisesti, muiden opettajien kesken tai kustantajien kautta.
- Avointen oppimateriaalien selailu Finnassa sai osan miettimään omien oppimateriaalien julkaisemista. Tällaisen palvelun koettiin tuovan oppimateriaaleille lisäarvoa, kun yhä useampi pääsee niihin käsiksi.
- Kynnys avoimeen julkaisuun koettiin kuitenkin hyvin korkeaksi. Esimerkiksi kaikkien lähdemateriaalien ja kuvien käyttöoikeuksien sekä viittausten selvittäminen on työlästä ja aikaa vievää.
 - Kynnystä julkaisemiseen voisi kuitenkin madaltaa esimerkiksi tarjoamalla tukea (esimerkiksi valmiita pohjia ja formaatteja) sekä kannustusta (esimerkiksi julkaisutunnuksia). Omien oppimateriaalien käytöstä kaivattiin myös palautetta, esimerkiksi kuinka moni niitä on käyttänyt ja millaista palautetta ne ovat saaneet.

Käyttäjien kommentteja avoimista oppimateriaaleista Finnassa

- *”Luotettavaa ja turvallista materiaalia opetukseen. Luokkahuone oli keskitetympi ja selkeämpi paikka kuin avoimet oppimateriaalit. Ei ole ihan selvää, mistä materiaalit tulevat.”* –peruskoulunopettaja
- *”Löytyykö täältä kaikki avoimet oppimateriaalit vai pitääkö materiaalit erikseen ilmoittaa Finnaan? Lisäarvoa toisi yksi tietokanta, josta pääsee monenlaiseen materiaaliin käsiksi.”* – korkeakouluopettaja
- *”Palvelu on aika vaikeakäyttöinen, luultavasti luovuttaisi aika nopeasti. Tärkeää on saada materiaali helposti auki ja tietyn tehtävän tulostettua. Saako isosta materiaalista tulostettua vain osan?”* -peruskoulunopettaja
- *”Oppimateriaalien valmistelu on työlästä – toiveenani on saada tähän apua [...] Sivustolla on hirveästi tavaraa, tarvitseeko tätä kaikkea? Vähemmän on enemmän.”* – toiseen asteen oppilaitoksen opettaja
- *”Itse aineisto keskiöön, muuten hyvää tietoa. Hyvät filtterit pieniä yksityiskohtia lukuun ottamatta. Ei kannata tunkea liikaa samaan palveluun – on tärkeintä, että tämä toimii hyvänä hakualustana. Ei täällä tarvitse olla esim. suosikkilistoja.”* – korkeakouluopettaja
- *”Toivoisin, että Luokkahuone on oppimisalusta, josta löytyy tehtäviä ja jota opiskelijat itse voisivat käyttää tehtävien tekemiseen. Mutta tämä on liian monimutkainen opiskelijoille. Itseäkin turhauttaa, että pitää klikata useille eri sivuille ja sieltä vielä ladata jotain.”* – peruskoulunopettaja

4. Liitteet

A: Testikäyttäjät

B: Testatut aiheet

C: SUS-kysely

Liite A: Testikäyttäjät

Taustatieto	Käyttäjä 1	Käyttäjä 2	Käyttäjä 3	Käyttäjä 4	Käyttäjä 5	Käyttäjä 6	Käyttäjä 7	Käyttäjä 8	Käyttäjä 9
Sukupuoli	Nainen	Nainen	Nainen	Mies	Nainen	Mies	Mies	Mies	Mies
Ikä	29v.	54v.	56v.	39v.	35v.	25v.	57v.	43v.	42v.
Ammatti (kokemus)	Liikennetutkija / itsenäinen opiskelija	Korkeakoulu-opettaja (25v.)	Toisen asteen oppilaitoksen opettaja (20v.)	Toisen asteen oppilaitoksen opettaja (7v.)	Peruskoulun-opettaja (10v.)	Peruskoulun-opettaja (1v.)	Rakennusala / itsenäinen opiskelija	Peruskoulun-opettaja	Korkeakoulu-opettaja
Oppiaine	Mm. tekoäly, paikkatieto	Taloushallinto, johtaminen	Puhtaus- ja kiinteistö-palveluala	Maanrakennus	Äidinkieli	1./2. luokan oppiaineet	Rakennuspiirtäminen	Liikunta- ja terveystieto	Ohjelmistotuotanto
Avointen verkko-materiaalien käyttö	Erilaiset työtä tukevat (työnantajan kustantamat) verkkokurssit	Google, YouTube, Finanssiala ry, Pörssisäätiö, Finlex, Vero, yms.	Google, YouTube, eri yhdistysten ja järjestöjen sivut (mm. THL)	Google, kustantajien sivut, kollegoiden tekemät materiaalit	Lehtiartikkelit, YouTube, Yle Oppiminen	Kirjasarjojen verkko-materiaalit, mappa.fi, Google, yms.	Google, tuotesivut	Google, kampanja-sivut, tilastot, yms.	Google, blogit, YouTube, muut yliopistot, MOOCit

Liite B: Testatut aiheet

Testin aikana käsiteltiin seuraavia aiheita testitehtävien ja keskusteluteemojen kautta:

1. Osallistujan tausta ja kokemukset avointen verkkomateriaalien käytöstä opetuksen tai oppimisen tukena; Finna.fi-palvelun tutuus
2. Ensivaikutelmat Finna.fin etusivusta; vapaa tutustuminen palveluun oman mielenkiinnon perusteella
3. Avointen oppimateriaalin löytäminen, hakeminen ja selaaminen Finnassa
4. Avoimen oppimateriaalin tietojen tarkastelu ja oppimateriaaliin pääsy; siirtyminen Avointen oppimateriaalien kirjastoon
5. Oppimateriaalin käyttöoikeuksien ymmärtäminen
6. Oppimateriaalien hakeminen, hakutulosten ja aineistojen tarkastelu (käyttäjät ohjattiin valmiiseen hakunäkymään, jos heitä kiinnostavaa materiaalia ei muutoin löytynyt)
7. Finna Luokkahuoneen löytäminen, aineistopakettien ja tehtäväideoiden tarkastelu sekä avoimiin oppimateriaaleihin pääsy Luokkahuoneen kautta
8. Käyttökokemus avoimista oppimateriaaleista Finnassa ja Finna Luokkahuoneesta lyhyen testikäytön perusteella
9. SUS-kysely

Liite C: SUS-kysely

Palvelun arviointiin muokattu SUS (System Usability Scale) sisälsi seuraavat väittämät:

1. Käyttäisin Finnaa avointen oppimateriaalien hakemiseen.
2. Avoimen oppimateriaalin hakeminen oli tarpeettoman monimutkaista.
3. Avoimia oppimateriaaleja oli helppo löytää.
4. Avoimen oppimateriaalin löytämisessä oli epäjohdonmukaisuuksia.
5. Avoimiin oppimateriaaleihin liittyvät hakutoiminnallisuudet olivat tarpeisiini sopivia.
6. Finnan hakutoimintojen käyttäminen vaatii paljon opettelua.
7. Finnasta löytyvät avoimet oppimateriaalit ovat minulle hyödyllisiä.
8. On helppo ymmärtää, kuinka avoimia oppimateriaaleja voi hyödyntää.
9. Jäin kaipaamaan lisätietoa avoimista oppimateriaaleista.
10. Luulen, että monet oivaltavat nopeasti, miten avoimia oppimateriaaleja voi löytää Finnasta.

Osallistujat arvioivat kutakin väittämään asteikolla 1-5, jossa 1=täysin eri mieltä ja 5=täysin samaa mieltä.

Kiitos!

Yhteystiedot:

Päivi Vartiainen

Senior Design Researcher / Service Designer
paivi.vartiainen@digitalistgroup.com
050 4860 713

Satu Noukka

Insight planner
satu.noukka@digitalistgroup.com
050 3573 881

